

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Navrhované daňové reformy a jejich dopad na různé příjmové skupiny
obyvatel**

Proposed tax reforms and their impact on different income groups

Michaela Milotová

Plzeň 2012

Zadání práce

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Navrhované daňové reformy a jejich dopad na různé příjmové skupiny obyvatel“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne

.....

podpis autora

Obsah

Úvod.....	7
1 Základní pojmy:.....	8
1.1 Daň.....	8
1.2 Efekty daní.....	8
1.3 Členění daní.....	8
1.4 Požadavky na daně.....	9
1.4.1 Daňová spravedlnost.....	9
1.4.2 Dopad daně.....	10
1.4.3 Daňová efektivnost.....	11
1.4.4 Nadměrné daňové břemeno.....	12
1.4.5 Administrativní náklady daní.....	13
2 Daňový systém v ČR.....	14
2.1 Daň z příjmů.....	14
2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob.....	15
2.1.2 Daň z příjmů právnických osob.....	17
2.1.3 Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických a právnických osob.....	19
2.2 Majetkové daně.....	19
2.2.1 Daň z pozemků.....	20
2.2.2 Daň ze staveb.....	21
2.3 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti.....	23

2.3.1	Daň dědická	23
2.3.2	Daň darovací	23
2.3.3	Daň z převodu nemovitosti	24
2.3.4	Rozpočtové určení daně dědické, darovací a daně z převodu nemovitostí	25
2.4	Silniční daň	25
2.5	Daně ze spotřeby	26
2.5.1	Daň z přidané hodnoty	26
2.5.2	Spotřební daň	29
2.5.3	Ekologické daně	31
2.6	Daňové příjmy veřejných rozpočtů	31
2.7	Sociální pojištění	33
2.7.1	Vývoj výběru pojistného na důchodovém pojištění	35
2.8	Státní rozpočet	37
3	Daňová reforma	39
3.1	Důvody vedoucí k daňovým reformám v ČR	39
3.2	Problematika průběžného financování důchodů	40
3.3	Změny uskutečněné v roce 2012	40
3.4	Změny v roce 2013	41
3.5	Změny v následujících letech	42
4	Analýza dopadu daňové reformy na domácnosti s různou výší příjmů	43
4.1	Metody a postupy použité při analýze	43

4.2	Vlastní analýza dopadů	44
4.2.1	Dopad v domácnostech s nejnižšími příjmy	46
4.2.2	Dopad na domácnosti s průměrnými příjmy	48
4.2.3	Dopad na domácnost s nejvyššími příjmy	50
5	Analýza dopadů daňové reformy v konkrétních domácnostech	52
5.1	Analýza dopadů na domácnosti 1	53
5.2	Analýza dopadů reformy na domácnost 2	58
5.3	Analýza dopadů reformy na domácnost 3	62
6	Vliv daňové reformy na veřejné finance v ČR	66
7	Závěr	68
	Seznam grafů	70
	Seznam tabulek	71
	Seznam obrázků	73
	Seznam příloh	78

Úvod

Problematika deficitu veřejných rozpočtů je v současné době tématem číslo jedna. V minulých letech se státy neúměrně zadlužovaly, a dnes na ně dopadají důsledky tohoto chování. Nejčastějším objektem debat jsou bezesporu rozpočty jihoevropských zemí (Řecko, Itálie, Portugalsko), kde jsou problémy nejhorší. Situace v České republice (ČR) ovšem také není růžová. Na konci roku 2011 dosáhl náš státní dluh téměř 1,5 bilionu korun, což představuje 39,4 % HDP (ČSÚ, 2012). Tempo růstu státního dluhu se navíc stále zvyšuje. Jedním z možných řešení tohoto problému může být reforma daňového systému, která přinese do veřejných rozpočtů více peněz. Tato práce se zabývá právě problematikou tohoto kroku. Jejím cílem je zhodnotit míru dopadu navrhovaných změn na jednotlivé domácnosti v závislosti na výši jejich příjmů.

Práce vychází z legislativní úpravy platné k 1. lednu 2011. Navrhovaná reforma je uvažována dle návrhů platných v září roku 2011 (377 Vládní návrh na vydání zákona, 2011, 473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011). Ty uvažují o postupném sjednocení sazby daně z přidané hodnoty (DPH), kdy nejprve bude v roce 2012 zvýšena snížená sazba z 10% na 14% a v roce 2013 dojde na sjednocení sazeb na úroveň 17,5%. V oblasti daně z přidané hodnoty se mění daňový základ z tzv. „superhrubé“ mzdy na hrubou mzdu. Sazba daně vzroste z 15% na 19%. (377 Vládní návrh na vydání zákona, 2011, 473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

V úvodu práce je popsán současný stav daňového systému ČR. Mimo základních náležitostí daně (předmět daně, objekt daně, daňová sazba, daňový subjekt) se práce zabývá vývojem výběru některých daní. V návaznosti na to jsou charakterizovány navrhované změny v daňové legislativě. Zvláštní důraz je kladen na změny v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH) a daně z příjmů fyzických osob (DPFO). Stěžejní částí práce je analýza dopadu navrhovaných změn v domácnostech s různou výší příjmů. Nejprve je analyzován vliv reformy na finance domácností s nejnižšími, nejvyššími a průměrnými příjmy dle údajů ze Statistiky rodinných účtů. V další části je zhodnocen vliv na konkrétní domácnosti dle reálných dat sbíraných v příslušných domácnostech v období září – prosinec 2011. V neposlední řadě se práce věnuje dopadu těchto změn na veřejné rozpočty.

1 Základní pojmy:

1.1 Daň

„Daň je definována jako povinná, nenávratná, zákonem určená platba do veřejného rozpočtu. Je to platba neúčelová a neekvivalentní. Daň se pravidelně opakuje v časových intervalech (např. každoroční placení daně z příjmů) nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností (např. při každém převodu nemovitosti).“ (Kubátová, 2010, s. 15)

1.2 Efekty daní

Každá daň má dva základní efekty (důchodový a substituční). Důchodový efekt znamená přesun části důchodů směrem ze soukromého sektoru k veřejnému sektoru (klesne podíl soukromých výdajů, naopak vzrostou veřejné výdaje). S růstem daňových sazeb spotřebitelé mění své preference. Pokud dosáhne daňová sazba určité výše, začnou preferovat volný čas na úkor důchodu plynoucího z práce. Tento jev nazýváme substituční efekt. (Kubátová, 2010)

1.3 Členění daní

Daně lze členit dle různých hledisek. V základu je rozlišujeme na daně přímé a nepřímé. Přímé daně snižují důchod poplatníka a nelze je přenést na jiný subjekt. Příkladem přímé daně je daň z příjmu nebo daň z hlavy¹. Nepřímé daně poplatník obvykle převádí na jiný subjekt. Mezi nepřímé daně patří například daň z přidané hodnoty a daň spotřební. V těchto případech je daň součástí ceny výrobku (popř. služby) a ve skutečnosti ji zaplatí spotřebitel. (Široký, 2003)

Některé daně se platí s ohledem na platební schopnost poplatníka a jiné ne. Takové, které jsou hrazeny s ohledem na platební schopnost poplatníka, nazýváme daně osobní. Jedná se o daň z příjmů poplatníka – fyzické osoby (FO). Daně „in rem“ platí poplatníci bez ohledu na jejich platební schopnost. Jedná se například o daň z přidané hodnoty, daň spotřební, daň majetkovou. (Kubátová, 2010)

¹ daň z hlavy= paušální daň, která je stejná pro všechny poplatníky

Sazba daně může být stanovena jako tzv. „ad valorem“, specifická nebo dokonce i úplně bez vztahu k daňovému základu. To je například daň z hlavy. Specifická sazba daně je vždy vztažena k určité jednotce, za kterou se platí. Jedná se například o sazby spotřebních daní (např. sazba daně z lihu se platí za hektolitr (hl) čistého lihu, bez ohledu na cenu výsledného produktu). Sazby „ad valorem“ jsou vztaženy k hodnotě a určují se podle ceny z daňového základu (např. DPH). (Kubátová, 2010).

Daně lze dělit i podle toho, do jakého rozpočtu plynou. Svěřené daně plynou celé do jednoho konkrétního rozpočtu, výnos sdílených daní se dělí mezi více veřejných rozpočtů dle zákona. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

1.4 Požadavky na daně

Názory na to, jaká daň je „správná“, se ve společnosti značně liší. Politici pravicových politických stran dnes tvrdí, že je správné zdaňovat spotřebu, nikoliv důchod. Levicovní politici mají přesně opačný názor. Chtějí raději zdanit nadprůměrné důchody a nízkopříjmové skupiny obyvatel od daní ochránit, resp. snížit jejich daňové zatížení. Základní požadavky na „správnou“ daň jsou ale pro všechny stejné. Liší se pouze jejich interpretace jednotlivými skupinami lidí. Mezi tyto požadavky patří spravedlnost, efektivnost a vyloučení daňových distorzí. (Mankiw, 2000)

1.4.1 Daňová spravedlnost

S myšlenkou, že daně by měly být spravedlivé, souhlasí každý. Liší se však způsob vnímání spravedlnosti. Na spravedlnost lze hledět z různých hledisek. Spravedlnost daní lze posuzovat na základě principu užitku nebo principu schopnosti platit. (Mankiw, 2000)

1.4.1.1 Princip užitku

„Princip užitku znamená, že lidé by měli platit daně podle toho, jaký užitek získávají ze služeb poskytovaných vládou.“ (Mankiw, 2000, s. 260). To znamená, že lidé, kteří například vlastní více majetku, který je třeba chránit, by měli platit vyšší daň na činnost policie. Potřebují totiž vyšší ochranu, než lidé, kteří mají majetku méně. Dalším příkladem může být daň z alkoholu – lidé, kteří spotřebují více alkoholu, než ostatní, zaplatí vyšší daň. (Mankiw, 2000)

1.4.1.2 Princip schopnosti platit

Princip schopnosti platit vychází z myšlenky, že lidé by měli být daní zatíženi stejnou měrou. Bohatí by tedy měli platit vyšší daně, než chudí. Jsou totiž schopni zaplatit větší obnosy peněz. Na spravedlnost lze na základě tohoto principu nahlížet ze dvou úhlů – na základě vertikální spravedlnosti a horizontální spravedlnosti. Vertikální spravedlnost nám říká, že poplatníci s vyšší schopností platit by měli platit vyšší daně. Horizontální spravedlnost znamená, že poplatníci se stejnou platební schopností by měli platit stejnou výši daní. (Mankiw, 2000)

1.4.2 Dopad daně

Spravedlnost daní také značně ovlivňuje daňový dopad. Jelikož ne vždy je ten, kdo měl být prvotně zdaněn, nositelem daňového břemena. Zejména u daní z příjmů korporací je daň vždy v konečném důsledku přesunuta na jiný subjekt. Daň se promítne do cen výrobků (a zvýší se tedy cena pro konečného spotřebitele, nositelem daňového břemena se tedy stane právě spotřebitel), dále ovlivní platby za výrobní faktory (např. pokles mezd ve společnosti) a v neposlední řadě zaplatí daň vlastníci firem (fyzické osoby), jimž budou o daň sníženy podíly na zisku společnosti. Daňový přesun nastává také v případě specifické spotřební daně (např. na luxusní zboží). Přesun daně může být buď částečný, úplný nebo také více než stoprocentní. Velikost přesunu je ovlivněna zejména elasticitou nabídky a poptávky a charakterem trhu. (Kubátová, 2010)

Čím je elasticita poptávky nižší, tím větší je přesun daně na spotřebitele a naopak. Pokud spotřebitelé v případě zavedení daně sníží svoji poptávku, výrobce nemůže přesunout celou daň na kupujícího a část musí nést sám. Pokud se poptávka nezmění, může bez obav daň přesunout na kupujícího, který si daný výrobek stejně zakoupí. Čím větší je elasticita nabídky, tím větší je přesun daně na spotřebitele. Pokud je výrobce schopen pružně reagovat na změny, může snížit nabídku daného zboží (resp. je ochoten za danou cenu dodat na trh menší množství výrobků a služeb) a daň plně promítne do ceny výrobku. V případě, že není schopen zareagovat, musí část daně (nebo i celou daň) nést sám. Větší přesun daně nastává v případě monopolu, než v konkurenčním prostředí. (Kubátová, 2010)

1.4.3 Daňová efektivnost

V posledních letech je kladen velký důraz také na efektivitu daní. Stejný daňový výnos může být realizován s různou mírou zatížení poplatníků. Cílem je toto zatížení co nejvíce snížit. (Mankiw, 2000)

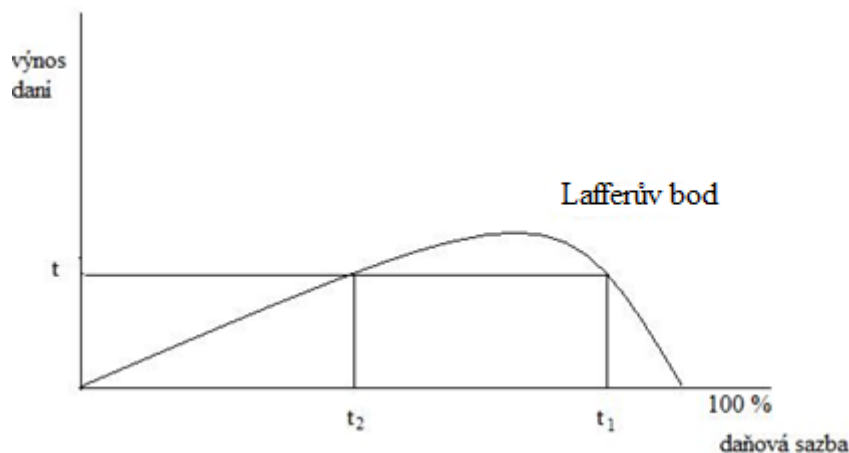
Daně nám přinášejí několik různých nákladů. Mimo samotné platby daně se jedná o ztrátu mrtvé váhy a administrativní zátěž. *„Efektivní daňový systém je takový systém, který vyvolává malé ztráty mrtvé váhy a malou administrativní zátěž.“* (Mankiw, 2010, s. 255)

Některé druhy daní jsou efektivnější, než jiné. Například Mankiw² uvádí, že nejefektivnější daň je paušální daň (daň z hlavy). Všichni poplatníci platí stejnou daň bez ohledu na jejich příjmy. Tato daň neovlivňuje motivaci pracovat, jelikož daň musí zaplatit každý, i pokud nepracuje vůbec. Minimalizovány jsou taktéž administrativní náklady. Lidé si nemusejí najímat daňové poradce a vyplnění daňového přiznání jim zabere minimum času. Tato daň je však většinou lidí považována nespravedlivou (z hlediska vertikální spravedlnosti). (Mankiw, 2010)

Arthur Laffer, jeden z hlavních představitelů ekonomie strany nabídky, přišel roku 1974 s teorií, že pokud jsou daňové sazby příliš vysoké a sníží se, výběr daní vzroste. Pokud jsou daně příliš vysoké, ve velké míře začíná působit důchodový a substituční efekt. Lidé preferují volný čas před prací a spotřebu před úsporami a investicemi. Když jsou naopak daňové sazby příliš nízké, není možné zajistit základní služby nutné pro fungování trhu, což způsobuje nízkou agregátní nabídku. Při růstu daňových sazeb se začíná rozvíjet.

² N. Gregory Mankiw = americký ekonom, představitel nové keynesovské ekonomie, v současné době působí jako profesor na Harvard University v USA (Sojka, 2002)

Obrázek 1: Lafferova křivka

Zdroj: Kubátová, K.: Daňová teorie a politika, 2010, s. 40

V praxi se o aplikaci této teorie pokusil Ronald Reagan v 80. letech. Snížení daní bylo dokonce součástí jeho volebního programu. Když však daně snížil, klesl výnos daní z příjmů fyzických osob o 9%, a to navzdory 4 procentnímu růstu příjmu na obyvatele. I když tato teorie v praxi nikdy potvrzena nebyla, má své ekonomické opodstatnění. Někteří poplatníci se skutečně nacházejí na nesprávné straně Lafferovy křivky. Pokud by jim daně byly sníženy, celkový výběr by vzrostl. To se prokázalo u nejbohatších poplatníků v Americe, v 80. letech 20. století (Mankiw, 2010).

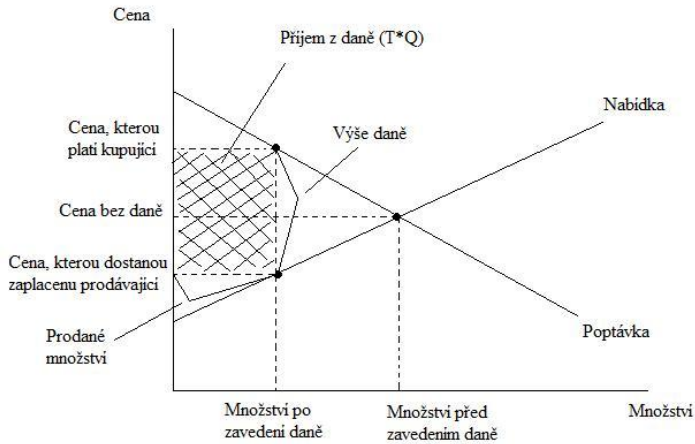
1.4.4 Nadměrné daňové břemeno

„Zavedení nové daně způsobuje změny v relativních cenách, v realitních výnosech a v užitcích. Daň spotřební zvyšuje cenu zdaněného zboží a snižuje čistý výnos z jeho výroby, daň z mezd zvyšuje cenu práce a snižuje čistou mzdu, daň ze zisku snižuje čistý výnos z podnikání atd. Nastane tzv. distorze (zkreslení) v daných veličinách.“
(Kubátová, Vitek, 1997, s. 38)

V případě zavedení nové daně se jí lidé snaží vyhnout. Zvláště pokud je daň uvalena na konkrétní výrobek, budou spotřebitelé tento produkt substituovat produktem, který není zdaněn (to samozřejmě neplatí u výrobků, které nemají substituty a u výrobků s neelastickou poptávkou). Daň se tedy ve skutečnosti neodvede. Stát nemá žádný daňový výnos a spotřebitel přijde o užitek z daného výrobku. Na trhu nastává ztráta,

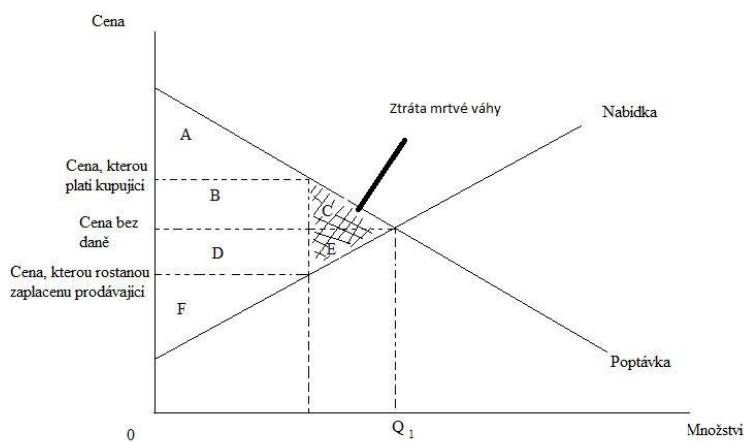
kteřá nikomu nepřináší žádný prospěch. Tuto ztrátu nazýváme jako nadměrné daňové břemeno nebo jako ztrátu mrtvé váhy. (Kubátová, 2010)

Obrázek 2: Příjem z daně při zavedení specifické spotřební daně

Zdroj: Mankiw, N. Gregory: Zásady ekonomie, 2010, s. 175

Obrázek 3: Ztráta mrtvé váhy při zavedení specifické spotřební daně

Zdroj: Mankiw, N. Gregory: Zásady ekonomie, s. 175

1.4.5 Administrativní náklady daní

Administrativní náklady daní jsou dvojího typu – přímé a nepřímé. Přímé administrativní náklady představují finance na provoz institucí vybírajících daně. Tyto náklady lze poměrně přesně vyčíslit. Velice těžko však lze odhadnout náklady nepřímé. Sem patří čas daňových poplatníků strávený zabýváním se otázkou daní, jejich plateb a

podávání daňového přiznání a jejich náklady na daňové poradce a účetní. (Kubátová, 2010)

2 Daňový systém v ČR

V České republice jsou daně vybírány pouze na státní úrovni. Na místní úrovni jsou vybírány pouze poplatky³. Dle průzkumu společnosti PwC a Světové banky je průměrná míra zdanění u nás 49,1 %. To naši zemi řadí na celkové 137. místo světa (1. místo znamená nejnižší míru zdanění, čím dále se země na žebříčku umístí, tím vyšší je daňová kvóta). Průměrný subjekt ročně provede 17 daňových plateb. Veškeré administrativě týkající se placení daní a vyplňování daňových přiznání věnuje 137 hodin ročně. (Dušek, Janský, 2011)

Z toho vyplývá, že náš daňový systém je poměrně složitý. Obsahuje mnoho výjimek, které znemožňují běžnému občanovi bez příslušného vzdělání dobrou orientaci v daňových zákonech. Ten si musí najímat daňové poradce a nese tak značné administrativní náklady.

V této kapitole bude popsán současný stav daňového systému v ČR. Představeny budou všechny daně vybírané na území ČR včetně základních náležitostí (subjekt daně, objekt daně, základ daně a sazba daně). Přehled nezahrnuje údaje roku 2011, údaje nebyly v době zpracování práce k dispozici (Státní závěrečný účet za rok 2011 ještě nebyl schválen, např. u účtu za rok 2010 se tak stalo až během června 2011). U těch významnějších bude demonstrován vývoj v jejich výběru v průběhu posledních let. Na závěr si ukážeme, jaký podíl mají které daně na celkových daňových příjmech veřejných rozpočtů.

2.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Daň z příjmů patří mezi tzv. přímé daně. Mezi daně z příjmů patří daň z příjmů fyzických osob (DPFO) a daň z příjmů právnických osob (DPPO).

³ poplatek = peněžní ekvivalent za služby poskytované veřejným sektorem, poplatek platí osoba, na jejíž popud byl proveden určitý správní úkon nebo osoba, v jejímž zájmu byl úkon proveden

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatník

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (min. 183 dní v roce).

Fyzické osoby, které mají na našem území bydliště, nazýváme daňovými rezidenty. Tyto osoby „...mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.“ (Zákon o dani z příjmů, 1992, §2). Osoby, které se na našem území obvykle nezdržují, jsou označovány jako tzv. daňoví nerezidenti. Ti mají daňovou povinnost pouze z příjmů plynoucích z ČR. (Zákon o dani z příjmů, 1992)

Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy:

- a) ze závislé činnosti a funkčních požitků
- b) příjmy z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti
- c) příjmy z kapitálové činnosti
- d) příjmy z pronájmu
- e) ostatní příjmy

(Zákon o dani z příjmů, 2002)

Základ daně

„Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení.“ (Zákon o dani z příjmů, 1992, § 5)

Výjimkou jsou příjmy ze závislé činnosti, kdy je základem daně hrubá mzda navýšená o pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem. V praxi to označujeme za tzv. „superhrubou mzdu“ (tento pojem však zákon nezná). (Pavlásek, Hejduková, 2010)

Sazba daně

Sazba daně z příjmů fyzických osob je relativní, tzn. je vyjádřena v procentech. V současné době je tato sazba stejná pro všechny poplatníky (jedná se tedy o tzv. rovnou daň) a činí 15% za základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů. (Zákon o dani z příjmů, 1992)

Rozpočtové určení DPFO

Daň z příjmů fyzických osob je daní sdílenou. To znamená, že není příjmem jediného rozpočtu. DPFO je příjmem státního rozpočtu, rozpočtů krajů a obcí. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

Výběr DPFO v jednotlivých letech

Výběr této daně závisí na mnoha faktorech. Mimo samotné sazby daně je ovlivněn například ekonomickou situací země. V dobách, kdy ekonomika roste, je výběr zpravidla vyšší, než v období recese. Výběr je ovlivněn také typem sazby, kterou jsou příjmy zdaňovány.⁴

V Tabulka 1 můžeme pozorovat, jak se vyvíjel výběr této daně v posledních letech. V tomto období mělo vliv na výběr daně několik faktorů. V roce 2008 byl v České republice změněn typ daně z příjmů fyzických osob. Klouzavě progresivní daňová sazba ve výši 12 – 32% byla nahrazena lineární sazbou 15%. Změněn byl také způsob výpočtu daně z příjmů plynoucích ze závislé činnosti. Do 31. 12. 2007 byla daněna hrubá mzda. 1. 1. 2008 se stala základem DPFO tzv. „superhrubá mzda“. Jedná se o „příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky zvýšené o částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je z těchto příjmů povinen platit zaměstnavatel za svého zaměstnance.“ (Pavlásek, Hejduková, 2010, s. 64) V příjmech státního rozpočtu se tato změna projevila záporně. Výběr daně poklesl o 5,38% (tj. o 8,15 mld. Kč). Na tento pokles neměla vliv pouze změna typu daňové sazby, nýbrž i celosvětová ekonomická recese. (Zákon o dani z příjmů ve znění k 31. 12. 2007,

⁴ Typem sazby zde rozumíme dělení daňových sazeb na progresivní, degresivní a lineární daňovou sazbu

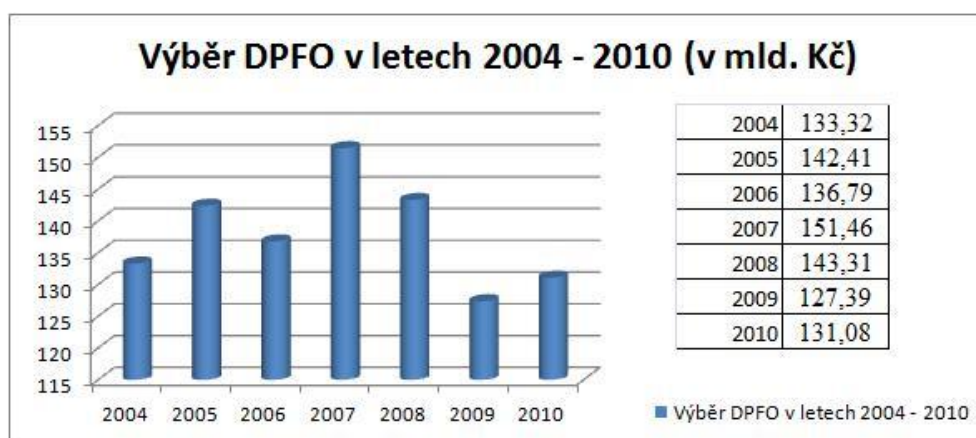
Zákon o dani z příjmů ve znění od 1. 1. 2008, Státní závěrečný účet 2007, 2008, Pavlásek, Hejduková, 2010)

Tabulka 1: Změny ve výběru DPFO v letech 2004 – 2010 (řetězové indexy)

% změna 2005/2004	% změna 2006/2005	% změna 2007/2006	% změna 2008/2007	% změna 2009 /2008	% změna 2010/2011
6,82	-3,95	10,72	-5,38	-11,11	2,9

Zdroj: Státní závěrečný účet let 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

Graf 1: Výběr daně z příjmů fyzických osob v letech 2004 - 2010

Zdroj: Státní závěrečný účet let 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Poplatník

Poplatníky DPPO jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami a organizační složky státu. Stejně jako v případě DPFO, i u DPPO dělíme poplatníky na daňové rezidenty a nerezidenty. (Zákon o dani z příjmů, 1992) Daňovými rezidenty jsou „...právnické osoby, které mají na území ČR své sídlo nebo místo svého vedení.“ (Zákon o dani z příjmů, 1992, §17)

Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. (Zákon o dani z příjmů, 1992)

Základ daně

Základem DPPO jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Tyto výdaje popisuje §24 zákona o daních z příjmů. (Zákon o dani z příjmů, 1992)

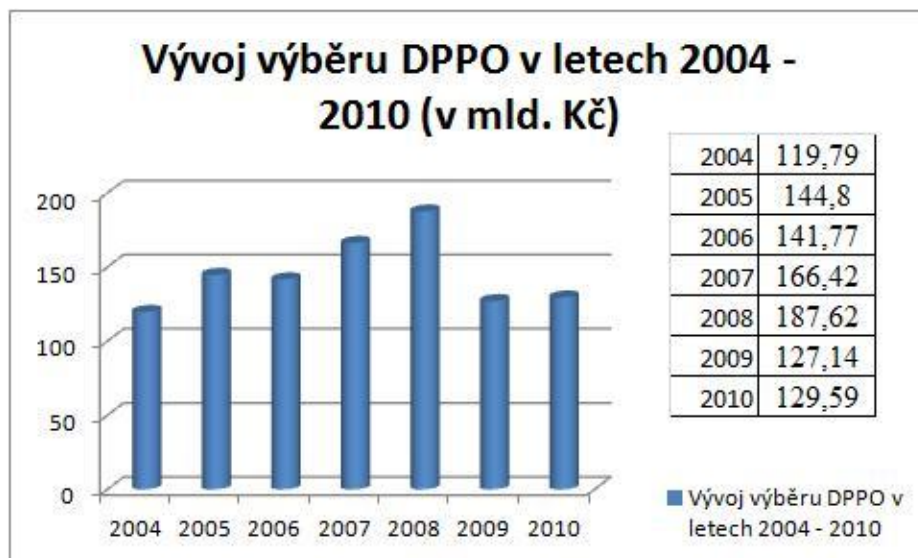
Sazba daně

Sazba daně z příjmů právnických osob je stejně jako v případě DPFO relativní a lineární. V roce 2011 byla tato sazba 19 %. (Zákon o dani z příjmů, 1992)

Výběr DPPO v jednotlivých letech

Výběr daně z příjmů právnických osob ovlivnil v posledních letech zejména pokles sazby daně. Z 28% v roce 2004 postupně klesala sazba daně až na 19% v roce 2011. Přesný vývoj sazeb v období 2004 – 2011 najdete v tabulce č. 2. (Zákon o dani z příjmů ve znění roku 2004 – 2011)

Graf 2: Vývoj výběru DPPO v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč)

Zdroj: Státní závěrečný účet roku 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

Tabulka 2: Vývoj výběru DPPO v letech 2004 – 2010 (řetězové indexy)

% změna 2005/2004	% změna 2006/2005	% změna 2007/2006	% změna 2008/2007	% změna 2009/2008	% změna 2010/2009
20,88	-2,09	17,39	12,74	-32,24	1,93

Zdroj: Státní závěrečný účet roku 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

2.1.3 Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických a právnických osob

Daň z příjmů je daní sdílenou. To znamená, že její výnos je příjmem několika veřejných rozpočtů. Výnos daně z příjmů fyzických i právnických osob se dělí mezi státní rozpočet, rozpočty krajů a rozpočty obcí dle pravidel uvedených v Zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení některých daní. Zákon dělí výnosy z daní do několika jednotlivých skupin (DPFO vybíraná srážkou, odváděná zaměstnavatelem, aj.) a z každé z nich mají obce a kraje nárok na určitou procentní část. Příjmem rozpočtů obcí je přibližně 21,4 % celostátního hrubého výnosu⁵ DPFO a 21,4 % z celostátního hrubého výnosu DPPO. Kraje mají nárok přibližně na 8,92 % z těchto výnosů. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

Tento podíl se pak dále dělí mezi jednotlivé obce a kraje podle zvláštních pravidel uvedených v tomto zákoně. Rozhodujícími faktory jsou velikost katastrálního území obce, počet obyvatel a tzv. koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů (počítáno dle počtu obyvatel obce). Výjimku mají města Praha, Brno, Ostrava a Plzeň, která dostávají oproti ostatním obcím vyšší podíl výnosu daní. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

2.2 Majetkové daně

Představitelem majetkové daně je v ČR daň z nemovitostí. Tato daň je upravena Zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí. Tato právní úprava je členěna do 2 částí. První část je věnována dani z pozemků, druhá dani ze staveb. V dalším textu se proto budu držet tohoto dělení.

⁵ celostátní hrubý výnos = prostředky vybrané na dani za příslušné zdaňovací období snížené o vrácené prostředky a prostředky použité na úhradu daňového řízení, nezahrnuje vybrané pokuty a penále

2.2.1 Daň z pozemků

Poplatník

Poplatníkem daně z pozemku je vlastník pozemku. U pozemku ve vlastnictví České republiky je poplatníkem daně organizační složka státu, státní organizace zřízená podle zvláštních právních předpisů nebo právnická osoba, která má právo trvalého užívání. (Zákon o dani z nemovitostí, 1993)

Předmět daně

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky vedené v katastru nemovitostí. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Základ daně

Základ daně z pozemků se liší u jednotlivých druhů pozemků. U orné půdy, trvalých travních porostů nebo například zahrad⁶ tvoří základ daně násobek skutečné výměry v m² a ceny půdy. U hospodářských lesů a rybníků s intenzivním chovem ryb je základem daně násobek skutečné výměry v m² a částky 3,80 Kč. U ostatních pozemků je základem daně skutečná výměra v m². (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Sazba daně

Sazba daně se stejně jako základ daně liší pro jednotlivé typy pozemků. Pozemky, u kterých je základem daně částka vyjádřená v Kč, je sazba daně relativní a diferencovaná dle jednotlivých typů pozemků a činí 0,25% nebo 0,75%. U ostatních pozemků je sazba daně absolutní, diferencovaná dle jednotlivých druhů pozemků. Sazba daně u stavebních pozemků je 2,00 Kč za m², u ostatních pozemků 0,20 Kč za m². (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Koeficient dle počtu obyvatel

Sazba daně se u stavebních pozemků dále násobí koeficientem. Tento koeficient se odvíjí od počtu obyvatel na daném území. Pokud se pozemek nachází na území s počtem obyvatel nižším, než 1000, násobí se sazba daně koeficientem 1. Nejvyšší

⁶ Tímto způsobem se určí základ daně i u vinic, chmelnic a ovocných sadů, viz §5 Zákona o dani z nemovitostí

koeficient je v hlavním městě Praha, a to 4,5. Obec může stanovit obecně závaznou vyhláškou koeficient, jímž se poté u stavebních pozemků násobí sazba daně. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

2.2.2 Daň ze staveb

Poplatník

Poplatníkem daně je vlastník stavby, bytu nebo samostatného nebytového prostoru. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Předmět daně

Předmětem daně jsou stavby, na které byl vydán kolaudační souhlas, byty včetně podílů na společných prostorech, nebytové prostory. Pokud je stavba obývána i bez kolaudačního souhlasu, daň se na ni ale vztahuje také. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Základ daně:

Základ daně se u staveb liší dle jednotlivých typů staveb, jako tomu bylo u pozemků. Základem daně ze stavby je výměra půdorysu nadzemní části stavby v m². Základem daně z bytu nebo ze samostatného nebytového prostoru je výměra podlahové plochy bytu v m² nebo výměra podlahové plochy samostatného nebytového prostoru v m², vynásobená koeficientem 1,20 (takto se rozdělí společné prostory domu a je tak placena daň i z nich). Rozhodující je vždy stav k 1. lednu příslušného roku. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Ke změnám v průběhu roku se nepřihlíží, promítnou se do daní až v následujícím roce. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Sazba daně

Sazba daně je diferenciována dle jednotlivých typů staveb. Nejnižší sazba je uplatňována na obytné domy a byty. Tato sazba činí 2 Kč/m². Nejvyšší sazba je uplatňována na stavby sloužící k podnikatelským účelům, a to 10 Kč/m². Pokud část obytného domu (bytu) slouží také k podnikatelským účelům, zvyšuje se sazba daně o 2 Kč za každý i započatý m², který slouží pro tento účel. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

Koeficient dle počtu obyvatel

Sazba daně u obytných domů a bytů se násobí koeficientem dle počtu obyvatel, stejně jako v případě daně ze staveb. Obec také může obecně závaznou vyhláškou stanovit tzv. místní koeficient, kterým se u těchto typů staveb také násobí sazba daně. (Zákon o dani z nemovitostí, 1992)

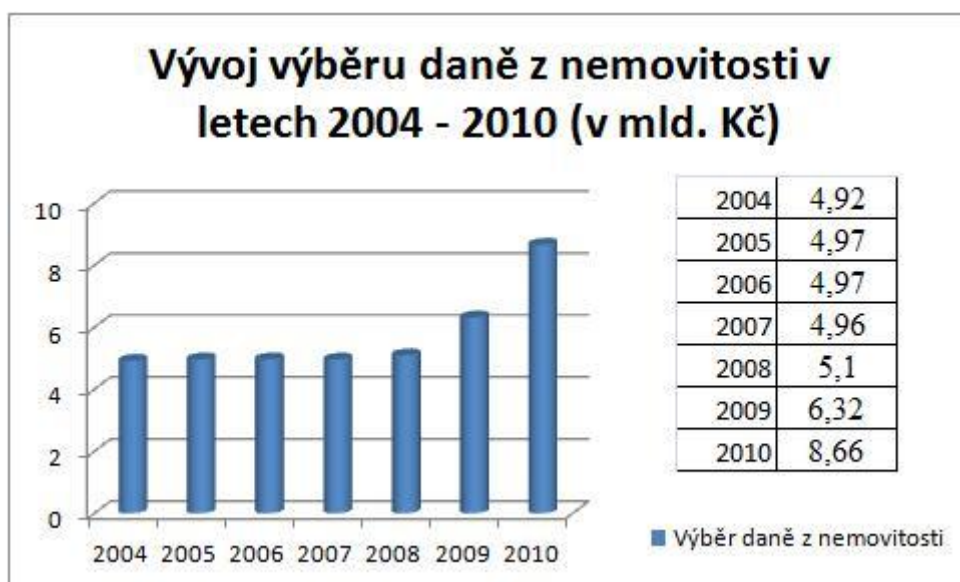
Rozpočtové určení daně z nemovitosti

Daň z nemovitostí spadá do kategorie tzv. svěřených daní (to znamená, že plyne pouze do jednoho rozpočtu). Každé obci připadá celý výnos daně z nemovitostí nacházející se na jejím katastrálním území. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

Výběr daně z nemovitosti

Výběr daně z nemovitostí byl v letech 2004 až 2008 téměř konstantní a pohyboval se kolem 5 miliard (mld.) Kč. K 1. lednu 2009 vstoupila v platnost novela zákona, která zrušila osvobození od daně u novostaveb v prvních 10 letech. Díky tomu se zvýšil výběr daně o více než 21,5 %. Ještě vyšší nárůst (39,7 %) lze pozorovat v roce 2010. Ten byl způsoben zejména tím, že obce začaly hojně využívat místních koeficientů. (Státní závěrečný účet let 2004 – 2009)

Graf 3: Vývoj výběru daně z nemovitosti v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč)

Zdroj: Státní závěrečný účet let 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

2.3 Daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti

Mezi majetkové daně vybírané na území ČR patří daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitosti. Všechny jsou upraveny jedním zákonem, konkrétně Zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí.

2.3.1 Daň dědická

Poplatník

Poplatníkem daně dědické je nabyvatel dědictví. (Zákon o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, 1992)

Předmět daně

Předmětem daně dědické je nabytí majetku děděním. Majetkem pro účely daně dědické jsou věci nemovité, byty a nebytové prostory, věci movité, cenné papíry, peněžní prostředky v české a cizí měně, pohledávky, majetková práva a jiné majetkové hodnoty (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992, § 3)

Sazba daně

Sazba daně je klouzavě progresivní a pohybuje se od 1% do 5%. Daň je diferencovaná pro jednotlivé skupiny osob. Nejnížší sazby jsou uplatňovány pro osoby v I. skupině, nejvyšší sazbu platí osoby ve III. skupině. Sazba pro daň dědickou a daň darovací je stejná, u daně dědické se však platí pouze polovina daně darovací. Od této daně jsou osvobozeny osoby v I. a II. skupině. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

Základ daně

Základem daně dědické je cena nabytého majetku zjištěná v dědickém řízení. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

2.3.2 Daň darovací

Poplatník

Poplatníkem daně darovací je osoba, která majetek bezúplatně nabyla. Dárce je v tomto případě ručitelem. Pokud tedy obdarovaný daň nezplatí, přechází daňová povinnost

na dárce. Od daně jsou osvobozeny osoby v I. a II. skupině. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

Předmět

„Předmětem daně darovací je bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu nebo v souvislosti s právním úkonem.“ (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, §6)

Sazba daně

Sazba daně je klouzavě progresivní a pohybuje se od 1% do 5% ze základu daně. Sazba je diferenciována dle jednotlivých skupin osob, stejně jako u daně dědické. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

Základ daně

Základem daně darovací je cena darovaného majetku snižená o dluhy a jiné povinnosti související s majetkem, o cenu majetku osvobozeného od daně a případné dovozní clo. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

2.3.3 Daň z převodu nemovitosti

Poplatník

Poplatníkem daně z převodu nemovitosti je prodávající. Kupující je ručitelem, pokud tedy prodávající daň nezaplatí, musí ji uhradit kupující, podobně jako v případě daně darovací. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

Předmět daně

„Předmětem daně z převodu nemovitostí je úplatný převod nebo přechod vlastnictví k nemovitostem.“ (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992, §9)

Sazba daně

Sazba daně z převodu nemovitosti činí 3 % ze základu daně. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

Základ daně

Základem daně je buď prodejní cena, nebo cena dle odborného odhadu. Vždy je použita cena vyšší. (Zákon o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, 1992)

2.3.4 Rozpočtové určení daně dědické, darovací a daně z převodu nemovitostí

Daň dědická, daň darovací i daň z převodu nemovitostí spadá do kategorie svěřených daní (tzn. celý výběr daně je příjmem jediného veřejného rozpočtu). V tomto případě je celý výnos příjmem státního rozpočtu. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

2.4 Silniční daň

Silniční daň je v ČR upravena Zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Díky této dani se provozovatelé vozidel podílejí na nákladech na rekonstrukci dopravní infrastruktury. Nepodílejí se však všichni, jelikož je daň hrazena pouze za vozidla užívaná k podnikání.

Poplatník

Poplatníkem silniční daně je provozovatel vozidla. V případě, že provozovatel vozidla zemře, je poplatníkem uživatel vozidla. Pokud zaměstnavatel vyšle zaměstnance na služební cestu jeho soukromým vozidlem, je zaměstnavatel také poplatníkem silniční daně. (Zákon o dani silniční, 1993)

Předmět daně

Předmětem daně jsou motorová vozidla registrovaná a provozovaná v ČR v případě, že jsou využívána pro podnikání. (Zákon o dani silniční, 1993)

Základ daně

Základem daně je u osobních automobilů zdvihový objem motoru vyjádřený v cm³ u osobních vozidel, u ostatních vozidel je to součet nejvyšších povolených hmotností na nápravy v tunách a celkový počet náprav nebo největší povolená hmotnost v tunách a počet náprav. (Zákon o dani silniční, 1993)

Sazba daně

Sazba daně je diferenciovaná pro jednotlivé typy automobilů. Různé sazby jsou tedy uplatňovány pro osobní a nákladní automobily. Sazba pro osobní automobily je odstupňována dle zdvihového objemu motoru. Pohybuje se od částky 1 200,- Kč za automobil se zdvihovým objemem motoru do 800 cm² až po 4 200,- Kč (automobil se zdvihovým objemem motoru větším, než 3000 cm³). Sazba pro nákladní automobily se stanoví dle počtu náprav a maximální hmotnosti. Nejnižší sazba, která činí 1 800,- Kč, je platná pro nákladní automobily do 1 tuny hmotnosti, které mají jednu nápravu. Nejvyšší sazba je 44 100,- Kč. Tuto částku platí poplatník s automobilem těžším, než 36 tun, které má 4 nebo více náprav. (Zákon o dani silniční, 1993)

Všechny uvedené sazby jsou roční.

Zákon pamatuje také na zaměstnavatele vysílajícího zaměstnance na služební cestu. Pokud zaměstnanec vyšle na služební cestu pouze jedenkrát za celý rok, nemusí platit celou 1/12 roční sazby (za každý měsíc, ve kterém zaměstnanec jel svým vozidlem na služební cestu), ale může uplatnit denní sazbu „... sazba činí 25,- Kč za každý den použití automobilu nebo jeho přípojného vozidla, je-li to pro poplatníka (zaměstnavatele) výhodnější“ (Zákon o dani silniční, 1993, §6)

Rozpočtové určení silniční daně

Silniční daň je daní svěřenou. Celý její výnos plyne do Státního fondu dopravní infrastruktury. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

2.5 Daně ze spotřeby

Ze spotřebních daní jsou na území ČR vybírány daň z přidané hodnoty, daň spotřební a daň ekologické. Dani z přidané hodnoty podléhá veškeré zboží a veškeré služby, daň spotřební a daň ekologické jsou uvaleny na výrobky, které poškozují zdraví lidí nebo ničí životní prostředí. Cílem je tedy regulovat jejich spotřebu.

2.5.1 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena Zákonem č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Daň z přidané hodnoty má klíčovou roli v hospodaření státu. Má totiž nejvyšší podíl na výběru ze všech daní. V roce 2010 činil podíl DPH na celkovém výběru všech

daní 37,8 %, což představuje 268, 5 mld. Kč. (Zákon o dani z přidané hodnoty, 2004, Státní závěrečný účet 2010)

Poplatník a plátce

Plátcem daně z přidané hodnoty je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Od daně jsou osvobozeny osoby, jejichž obrat nepřesáhne částku 1 000 000,- Kč za 12 měsíců po sobě jdoucích. (Zákon o dani z přidané hodnoty, 1993)

Poplatníkem daně z přidané hodnoty je spotřebitel. DPH je totiž zahrnuto v ceně výrobků a služeb, daňové břemeno tedy v tomto případě nesou spotřebitelé. (Zákon o dani z přidané hodnoty, 1993)

Předmět daně

Předmětem DPH je veškeré zboží a poskytování veškerých služeb s místem plnění v tuzemsku. Některá plnění jsou od této daně osvobozena. Rozlišujeme dvojí typ osvobození – osvobození bez nároku na odpočet daně a osvobození s nárokem na odpočet daně. S nárokem na odpočet daně je osvobozen například vývoz a dovoz zboží nebo přeprava osob, bez nároku na odpočet daně například pojišťovací činnosti a činnost bank. (Zákon o dani z přidané hodnoty, 1993, Pavlásek, Hejduková, 2010)

Základ daně

„Základem daně je vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění, včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.“ (Zákon o dani z přidané hodnoty, 2004, §36)

Sazba daně

Sazba daně z přidané hodnoty je diferenciovaná dle typu výrobků/služeb. Rozlišujeme sazbu základní a sazbu sníženou. Základní sazba daně činí 20% (je uplatňována na většinu zboží a služeb), snížená sazba je ve výši 10% (např. na potraviny nebo léky). Zboží a služby podléhající snížené sazbě daně jsou uvedeny v příloze zákona. (Zákon o dani z přidané hodnoty, 1993)

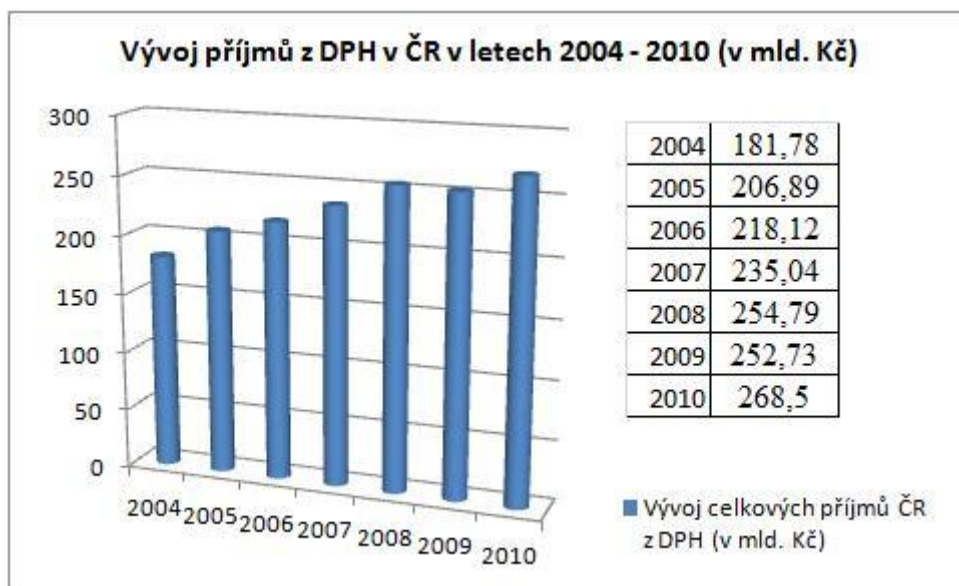
Rozpočtové určení

Daň z přidané hodnoty je daní sdílenou. Její výnos se rozděluje mezi rozpočty obcí (21,4%), krajů (8,92%), Evropské unie (0,5%) a státní rozpočet. Podíl obcí a krajů se odvíjí od celostátního hrubého výnosu DPH, podíl EU od tzv. harmonizovaného základu DPH. (Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000)

Výběr daně z přidané hodnoty

Na vývoj výběru DPH mělo vliv více faktorů. Mimo vývoje HDP jím byla zejména změna sazeb DPH v roce 2009. Snížená sazba vzrostla z 5% na 9% a základní sazba z 19% na 20%. Jak lze vyčíst z Tabulka 4, inflace v této době činila 6,24%. Velký podíl na tom měl právě růst sazby DPH. V předchozích letech byla inflace v průměru 2,3% (geometrický průměr). Šlo tedy o citelný nárůst cenové hladiny. Výběr DPH vzrostl oproti roku 2007 o 8,4%. Nárůst ve výběru daně byl tedy o 2,16 procentního bodu vyšší, než inflace. (Zákon o dani z přidané hodnoty ve znění k 31. 12. 2007, Zákon o dani z přidané hodnoty ve znění od 1. 1. 2008, Český statistický úřad, 2012, Státní závěrečný účet 2004 – 2010)

Graf 4: Vývoj příjmů z DPH v ČR v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč)

Zdroj: Státní závěrečný účet let 2004 – 2010, Vlastní zpracování, 2012

Vývoj výběru daně z přidané hodnoty a inflace v jednotlivých letech jsou uvedeny v následujících tabulkách:

Tabulka 3: Změny ve výběru DPH v letech 2004 (řetězové indexy)

% změna 2005/2004	% změna 2006/2005	% změna 2007/2006	% změna 2008/2007	% změna 2009/2008	% změna 2010/2009
13,81	5,43	7,76	8,4	-0,81	6,24

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Tabulka 4: Vývoj inflace v letech 2005 – 2010 (v %)

2005	2006	2007	2008	2009	2010
1,9	2,5	2,8	6,3	1	1,5

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

2.5.2 Spotřební daň

Spotřební daň je upravena Zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Spotřební daní je zatíženo jen vybrané zboží. Jde o takové zboží, které má negativní vliv buď životní prostředí, nebo na zdravotní stav obyvatelstva. Smyslem této daně je snížit spotřebu tohoto zboží (v praxi se to však neděje). Spotřební daně představují poměrně jistý příjem státního rozpočtu. Zdaněno je totiž zejména zboží s nízkou elasticitou poptávky a zboží, které nemá substituty (nebo je má, ale ty jsou také předmětem spotřební daně).

Jako spotřební daně označujeme hned několik daní. Jedná se o tyto daně:

- daň z minerálních olejů
- daň z lihu
- daň z piva
- daň z vína a meziproductů
- daň z tabákových výrobků a meziproductů

(Zákon o spotřebních daních, 2003)

Poplatník a plátce

Plátcem spotřební daně je ten, kdo takovéto zboží prodává. Je povinen daň vyměřit a odvést finančnímu úřadu. Daň si ale zahrne do prodejní ceny, poplatníkem spotřební daně je spotřebitel. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

Předmět daně

Předmětem spotřebních daní jsou minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty, tabákové výrobky a jejich meziprodukty. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Základ daně

Základ daně se liší pro různé produkty. U daně z piva a vína je základem daně množství produktu vyjádřené v hl. U tabákových výrobků je základem daně počet kusů (ks) (popřípadě kilogramů), u cigaret má tato daň také relativní část. Základem daně této části je cena pro konečného spotřebitele. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Sazba daně

Sazba daně je diferenciována dle jednotlivých produktů. Sazba daně spotřební je specifická (jednotková). To znamená, že je stanovena podle určitého množství jednotek (např. kusů, litrů, atd.). Výjimkou je sazba daně z tabáku, která je kombinací daně specifické a daně ad valorem. (Kubátová, 2010), „Daně ad valorem se určují podle ceny z daňového základu.“ (Kubátová, 2010, s. 23)

Sazby daně z minerálních olejů

Sazba daně z minerálních olejů je diferenciována dle typu oleje. Pohybuje se od 0,- Kč za některé typy zkapalněných ropných plynů až po 13 710 Kč za benziny a letecké pohonné hmoty s obsahem olova nad 0,013 g/l. Sazba daně se vztahuje k 1000 l minerálního oleje. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Sazby daně z lihu

Také sazba daně z lihu je diferenciována podle druhu výrobku, ve kterém je líh obsažen. Pro téměř všechny druhy výrobků je sazba 28 500 Kč/hl čistého etanolu, výjimkou je líh obsažený v destilátech ovocných z pěstitelského pálení, kde je sazba 14 300 Kč/hl čistého etanolu. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Sazby daně z piva:

Sazba daně z piva je odlišná pro různé poplatníky. Poplatníkem daně jsou v případě této daně pivovary a sazba daně se odvíjí od objemu jejich produkce. Základní sazba daně z piva je 32 Kč/hl. Pro malé výrobce je sazba snížena na 16,00 Kč/hl (pro poplatníky s objemem výroby do 10 000 hl) až 28,80 Kč/hl (poplatníci s objemem produkce od 150 tis. do 200 tis. hl). (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Sazba daně z vína a meziproductů

Sazba daně je diferenciována dle jednotlivých typů vín. Sazba daně z tzv. tichých vín je 0,- Kč/hl. Sazba daně z šumivých vín a meziproductů činí 2 340 Kč/hl. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

Sazby daně z tabákových výrobků:

Daň z tabákových výrobků se skládá ze dvou částí. Jedna část je procentní (28% ze základu daně), druhá pevná (1,07 Kč/ks). Minimálně však sazba musí být 2,01 Kč/ks. Z uvedeného vyplývá, že daň z jedné krabičky cigaret (20 ks) činí 40,2 Kč. (Zákon o spotřebních daních, 2003)

2.5.3 Ekologické daně

Pro úplnost je třeba představit ještě daně ekologické. Ty jsou upraveny Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Platí se ze zemního plynu a některých dalších plynů, z pevných paliv a z elektřiny. Státní závěrečný účet dokonce ani neposkytuje informace o tom, jak velký výběr byl uskutečněn v jednotlivých letech (výběr této daně je součástí položky „spotřební daně“). (Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007, Státní závěrečný účet 2010, Zákon o stabilizaci veřejných rozpočtů, 2007)

2.6 Daňové příjmy veřejných rozpočtů

Nejvýznamnější částí příjmů veřejných rozpočtů jsou daně. V roce 2010 činily 48,6% Druhým nejvyšším příjmem je pojistné na sociální zabezpečení. Mezi další příjmy členíme příjmy z dotací, z prodeje nefinančních aktiv a ostatní (např. příjmy z vlastnictví, prodej zboží a služeb, dobrovolné transfery mimo dotací,...). (Státní závěrečný účet 2010) Přehled daňových příjmů v jednotlivých letech ukazuje

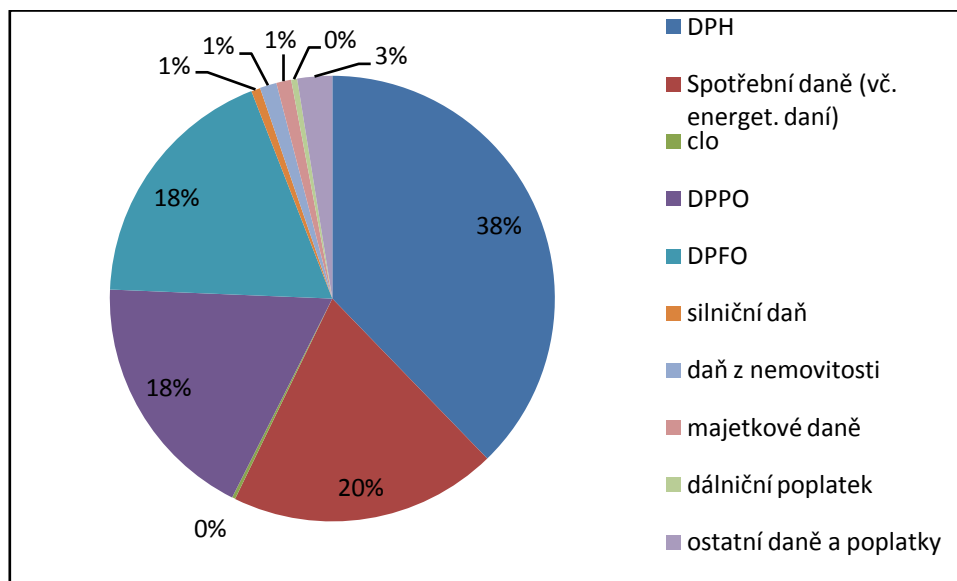
Tabulka 5: Výběr jednotlivých druhů daní do veřejných rozpočtů v letech 2004 – 2010
(v mld. Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daňové příjmy (bez pojistného na SZ)	575	644	658	737	765	681	711
DPH	182	207	218	235	255	253	269
Spotřební daně (vč. energetických daní)	95,8	111	120	139	133	131	138
Clo	4,9	1,25	1,22	1,44	2,2	1,4	1,66
DPPO	120	145	142	166	188	127	130
DPFO	133	142	137	151	143	127	131
silniční daň	5,51	5,18	5,43	5,91	6	4,8	4,69
daň z nemovitosti	4,92	4,97	4,97	4,96	5,1	6,32	8,66
majetkové daně	10,4	8,11	8,52	10,6	10,4	8,06	7,68
dálniční poplatek	2,68	3,05	3,29	2,43	2,76	2,9	3,11
ostatní daně a poplatky	15,5	16,9	18,2	19,5	19,7	18,8	18

Zdroj: Státní závěrečný účet 2010, vlastní zpracování, 2012

Jak vidíme v následujícím grafu, největší část výběru daní tvoří daň z přidané hodnoty. Následují DPPO, DPFO a spotřební daně. Všechny 4 dohromady tvoří 94% z celkového výběru daní. Tento fakt je nutné brát při každé změně v úvahu. I malá změna v daňových sazbách totiž může vyvolat velký efekt pro veřejné rozpočty.

Graf 5: Podíl jednotlivých daní na celkovém výběru daně v roce 2010 (v %)

Zdroj: Státní závěrečný účet 2010, vlastní zpracování, 2012

2.7 Sociální pojištění

Platby na sociální zabezpečení nejsou dle platných českých norem daní. Tyto platby však vykazují určité znaky daňových plateb. „Mezi daně je řadí především povinnost jejich placení, přičemž výši příspěvku určuje převážně výše důchodu, z něhož se platí.“ (Kubátová, 2010, s. 17). Řada autorů tedy příspěvky zahrnuje mezi daňové platby. Dokonce i klasifikace daní Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj pohlíží na příspěvky na sociální pojištění jako na daň. (Kubátová, 2010)

Vzhledem k zapojení těchto příspěvků do reforem veřejných financí jsou pro účely této práce příspěvky na sociální pojištění také řazeny mezi daně.

Platby na sociální pojištění se skládají z 3 složek. Nejdůležitější z nich jsou platby na důchodové pojištění, které tvoří největší část. Další částí jsou platby na nemocenské pojištění a nejnižší jsou příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992)

Platby sociálního pojištění

Pro účely sociálního pojištění rozlišujeme dvě skupiny jeho účastníků – zaměstnance a OSVČ. Podmínky plateb pojištění se pro ně rozlišují. V případě zaměstnanců se totiž

na platbách podílí také zaměstnavatel. (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992) Konkrétní podmínky plateb pojistného jsou objasněny v následujícím textu.

Zaměstnanec

Základem výpočtu pojistného za zaměstnance je hrubá mzda. Z té zaměstnanec platí 6,5% (resp. zaměstnavatel mu ho srazí ze mzdy a odvede příslušné správě sociálního zabezpečení). Celé pojistné je v tomto případě důchodovým pojištěním, zaměstnanci sami neplatí nemocenské pojištění ani příspěvky na státní politiku zaměstnanosti. Za zaměstnance je dále odvedeno 25% z jeho hrubé mzdy, které hradí jeho zaměstnavatel. Z toho je 21,5% na důchodové pojištění, 2,3% na nemocenské pojištění a 1,2% je příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992)

U zaměstnanců s nejvyššími příjmy platí tzv. stropy pro placení sociálního pojištění (tyto stropy jsou platné i pro zdravotní pojištění). Zaměstnanec, který v kalendářním roce dosáhne takového stropu, pojistné až do konce roku neplatí. V roce 2011 byl strop stanoven ve výši 72 násobku průměrné mzdy, tj. 1 781 280,- Kč. (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992)

OSVČ

Základem pro výpočet pojistného je pro OSVČ polovina jejich daňového základu. Z toho platí 29,2% jako pojistné na sociální zabezpečení. Z toho je 28% platba na důchodové pojištění (stejně jako u zaměstnanců, u kterých je platba rozdělena na 6,5%, které hradí zaměstnanec, a 21,5%, které hradí zaměstnavatel) a 1,2% příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Nemocenské pojištění je pro OSVČ zcela dobrovolné. Pokud se však OSVČ rozhodne účastnit se nemocenského pojištění, musí platit platby alespoň ve výši 92 Kč měsíčně (2,3 % z dvojnásobku částky rozhodné pro účast zaměstnance na nemocenském pojištění, tedy ze 4 000,- Kč). (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992, Zákon o nemocenském pojištění, 2006)

Ne všechny OSVČ jsou povinně účastny důchodového pojištění. Tohoto pojištění nejsou účastny takové OSVČ, pro něž je podnikání vedlejší činností a zároveň jejich

daňový základ (příjmy – výdaje) nedosáhl alespoň 2,4 násobku průměrné mzdy. Pokud je podnikání hlavní činností, je OSVČ povinně účastna důchodového pojištění a zároveň je stanoveno minimum (tj. minimální základ), ze kterého musí odvádět pojistné. Tímto minimem je 12 násobek průměrné mzdy. Stejně jako v případě zaměstnanců, i pro OSVČ jsou stanoveny tzv. stropy pro placení pojistného. Tyto stropy jsou stejné, jako pro zaměstnance. (Zákon o pojistném na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti, 1992)

2.7.1 Vývoj výběru pojistného na důchodovém pojištění

Pojistné vybrané na důchodovém pojištění je soustředěno na tzv. důchodovém účtu. Z toho jsou tyto prostředky přerozdělovány současným poživatelům důchodů. Z důchodového pojištění jsou poskytovány starobní důchody, invalidní důchody, vdovské a vdovecké důchody a sirotčí důchody. V posledních letech však výdaje státního důchodového účtu převyšují jeho příjmy. Státní důchodový účet, který byl až donedávna v mírném přebytku, se poprvé dostal do ztráty v roce 2006. V letech 2007 a 2008 byl opět v mírném plusu, v následujících letech se však opět propadl do ztráty a ta se stále prohlubuje. Stav důchodového účtu lze vyčíst z Tabulka 6.

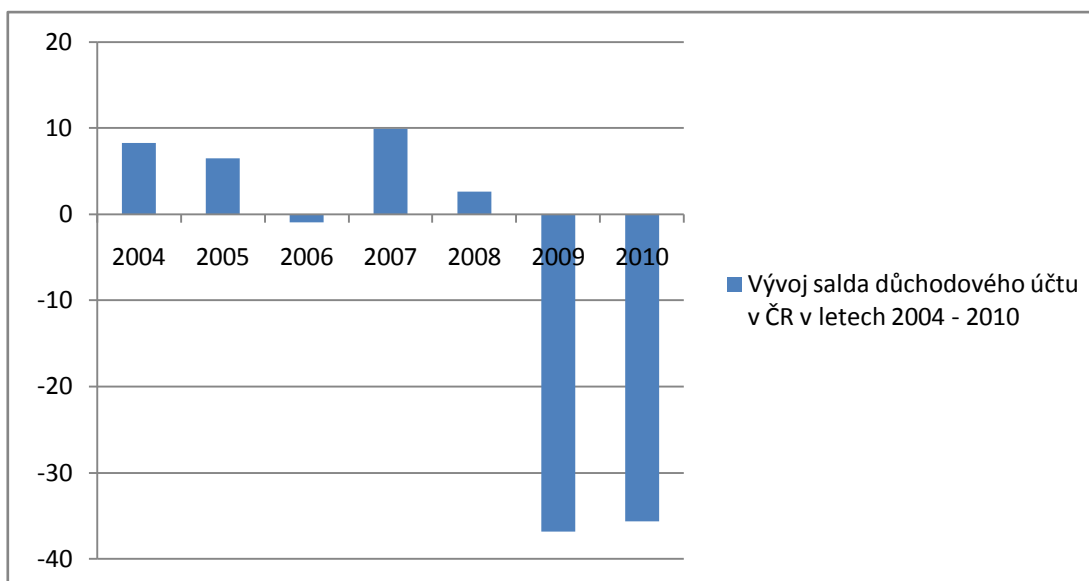
Tento deficit je způsoben několika faktory. Velkou roli zde hraje momentální stav ekonomiky ČR a stárnutí populace v ČR. Dle predikce ČSÚ (Populační prognóza ČR do r. 2050, 2004) bude populace i nadále stárnout. V roce 2010 bylo 1 596 812 osob (tj. 15,5 % z celkového počtu obyvatel ČR) ve věku 65 let a více. Dle této projekce naroste počet obyvatel starších 65 let až na 2 862 020 osob (tj. 29,7 % z celkového počtu obyvatel ČR) v roce 2045, kdy dosáhne svého vrcholu. A zároveň počet obyvatel v produktivním věku (15 – 64 let) klesne ze 7 286 202 (70,9 % populace ČR) v roce 2010 na 5 569 751 (57,9 % populace ČR) v roce 2045. Pokud nenastanou výrazné změny v tomto systému, nelze předpokládat změnu vývojového trendu (důchodový účet se bude propadat do čím dál větší ztráty a bude ho nutné nějakým způsobem dotovat). (Český statistický úřad, 2004)

Tabulka 6: Příjmy a výdaje důchodového pojištění v letech 2004 – 2010
(v milionech Kč)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové příjmy z pojistného na důchodové pojištění	243	258	277	305	320	310	318
Výdaje na dávky důchodového pojištění	231	247	273	290	313	340	346
Celkové výdaje státní správy na správu důchodového pojištění	4,1	4,4	4,97	5,2	4,9	7,3	7,3
Součet výdajů na dávky a na správu důchodového pojištění	235	252	278	295	317	347	354
Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky a správu důchodového pojištění	8,3	6,5	-1	9,9	2,6	-37	-36

Zdroj: Statistická ročenka České republiky 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

Graf 6: Vývoj salda důchodového účtu v ČR v letech 2004 – 2010 (v mil. Kč)

Zdroj: Státní závěrečný účet roku 2004 – 2010, vlastní zpracování, 2012

2.8 Státní rozpočet

Státní rozpočet je základním článkem veřejných financí. Státní rozpočet „je centralizovaný peněžní fond, který je vytvářen, rozdělován a používán především s využitím nenávratného a neekvivalentního způsobu rozdělování“ (Peková, 2008, s. 157). Jeho základní funkcí je redistribuce národního důchodu. Státní rozpočet je také důležitým nástrojem státní makroekonomické regulace.

Státní rozpočet je schvalován zákonodárnými subjekty a má formu rozpočtového zákona. Návrh tohoto zákona obvykle předkládá ministerstvo financí, a to během předchozího rozpočtového období. Jako každý jiný zákon musí být schválena Sněmovnou ČR. Státní rozpočet má formu bilance. Tato bilance obsahuje veškeré příjmy a výdaje členěné dle jednotlivých kapitol. Měla by být sestavována jako vyrovnaná. Pokud příjmy státního rozpočtu převyšují výdaje, potom mluvíme o přebytku státního rozpočtu. Zejména v posledních letech je však mnohem častější situace, kdy je státní rozpočet navrhován už s rozpočtovým deficitem. (Pavlásek, Hejduková, 2010)

Pokud je státní rozpočet v deficitu, musíme se rozhodnout, jakým způsobem budeme tento schodek financovat. Máme dvě možnosti – peněžní financování a dluhové

financování. Peněžní financování pro nás znamená půjčku od zahraničních subjektů nebo emisi státovek. Do ekonomiky se tak dostanou nové peníze, což obvykle vede k růstu inflace. Dluhové financování státního rozpočtu pro nás znamená emitovat státní dluhopisy. Potřebné finanční prostředky jsou získány na našem trhu, nedochází tedy k přílivu nových peněz do ekonomiky, a je tedy eliminováno riziko nárůstu inflace v důsledku peněžního financování deficitu. Dluhové financování s sebou přináší tzv. efekt vytěsňování. Ten se projevuje poklesem soukromých investic, státní výdaje naopak vzrostou. V ekonomice je ale pořád stále stejné množství peněžních prostředků (ty jsou pouze utraceny jinými subjekty). (Kubátová, 2010)

Ať už se rozhodneme pro kterýkoli způsob financování, bude to mít pro nás velký negativní důsledek – vznik státního dluhu a s ním související dluhové služby⁷. Po vzniku České republiky se nám dařilo držet vyrovnaný státní rozpočet (resp. rozpočet s mírným přebytkem) pouze 3 roky. V roce 1996 byl státní rozpočet České republiky ve schodku, ten však zatím byl jen přibližně 1,56 mld. Kč. Zatím historicky nejvyšší schodek státního rozpočtu byl v roce 2009. Státní dluh v tomto roce narostl o 192,2 mld. Kč a překonal tak hranici 1 bilionu Kč. V roce 2011 měla rozpočtová kapitola „Státní dluh“ třetí nejvyšší výdaje ze všech kapitol. Tyto výdaje dosahovaly téměř 78,5 mld. Kč. V Tabulka 7 vidíme vývoj státního dluhu v posledních 5 letech. (Peková, 2010, Státní závěrečný účet roku 1993 – 2010)

Tabulka 7: Vývoj státního dluhu v letech 2007 – 2011 (v mld. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011
Saldo státního rozpočtu v příslušném roce	-66,39	-19,37	-192,2	-156,42	-156,42
Státní dluh celkem	892,3	999,8	1 178,20	1 344,10	1499,4

Zdroj: Státní závěrečný účet roku 2007 – 2010, ČSÚ, 2012, Vlastní zpracování, 2011

V současné době je zde silný tlak na snižování státního dluhu. Cílem je dostat se v nejbližších letech k vyrovnanému státnímu rozpočtu. Toho však nelze dosáhnout bez

⁷ Dluhová služba obsahuje splátky státního dluhu a úroků

citelných změn jak v příjmech, tak ve výdajích státního rozpočtu. Již v roce 2011 začala úsporná opatření, ale to však nestačí a nutně musí být udělány změny i na straně příjmů. To je také jeden z důvodů, proč je navrhována daňová reforma.

3 Daňová reforma

„Daňovou reformou rozumíme podstatnou změnu daňových zákonů. Daňová reforma má formulovány cíle, jejichž uskutečnění se projeví v dané ekonomice země.“
(Kubátová, 2010, s. 152)

Každá daňová reforma by měla mít pozitivní vliv na ekonomický růst a spravedlivé přerozdělení daňového břemena. (Kubátová, 2010)

Daňová reforma v ČR si klade za úkol snížení administrativní náročnosti a zavedení spravedlnosti a rovných podmínek pro všechny. Nový systém má být jednodušší i díky odstranění četných výjimek, které jsou výhodné jen pro určité skupiny poplatníků a ostatní na ně doplácují. Změny, které v daňové oblasti nastanou, přesunou zdanění od přímých daní směrem k daním nepřímým. Konkrétně budou sníženy daně z příjmů fyzických osob, spotřeba bude naopak zdaněna více. (Vláda ČR, 2012)

V následujícím textu je vycházeno z návrhů reformy platných v měsíci září 2011. Veškeré změny uvažované v této práci vycházejí z těchto návrhů:

- 377 Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb, o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony
- 473 Vládní návrh na vydání zákona o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.

Návrh č. 377 předkládá, jak už vyplývá z názvu, změny v sazbách daně z přidané hodnoty. Vládní návrh 473 v sobě obsahuje změny v celé řadě právních předpisů (pro účely této práce jsou nejpodstatnější změny Zákonu o dani z příjmů a dále pak v Zákoně o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění).

3.1 Důvody vedoucí k daňovým reformám v ČR

Stav veřejných financí v České republice se každoročně zhoršuje. Zejména každoroční prohlubování státního dluhu představuje pro naši zemi do budoucna velký problém.

Pokud se co nejdříve nepodaří tento trend zvrátit, hrozí nám riziko ztráty solidnosti naší země. Investoři se budou bát půjčovat ČR a úroky porostou. Tím porostou i náklady na tzv. dluhovou službu a nakonec bychom se mohli dostat až do situace, jaká nyní panuje v Řecku či Itálii.

K nutnosti provádění daňových reforem vede také penzijní systém v České republice. Podle expertů je nutné tento systém změnit, jelikož průběžný systém, tak jak je nastaven dnes, není do budoucna udržitelný. Lidí v produktivním věku ubývá a naopak počet poživatelů dávek z důchodového systému narůstá. Podle demografických prognóz se tento trend ani v nejbližších letech nezvrátí. (ČSÚ, 2004)

3.2 Problematika průběžného financování důchodů

Problematiku udržitelnosti průběžného financování důchodů v ČR již byla nastíněna v podkapitole 2.7. V ČR bude nutné přejít od průběžného financování důchodů, kdy současní pracující financují ze svého důchodového pojištění současné poživatele důchodů, ke stavu, kdy bude mít každý účastník možnost převést část svého pojistného do soukromých fondů. Naroste tak osobní odpovědnost za vlastní stáří a účastníci s vyššími příjmy nebudou v takové míře kráceni ve svých budoucích důchodech. V současné době existuje celá řada různých stropů a limitů, díky nimž dostávají účastníci s vyšším pojistným procentuelně výrazně nižší část důchodů vzhledem ke svým příjmům, než je tomu u poplatníků s nižšími důchody.

Po přechodnou dobu zde nastane situace, kdy si na jednu stranu budou současní poživatelé důchodu nárokovat příjmy v současné výši (resp. valorizované o inflaci). Na druhou stranu zde budou účastníci vyvádějící si část pojistného do soukromých fondů. Na důchodovém účtu bude tudíž k dispozici méně prostředků a ty je třeba nějakým způsobem doplnit. To je také prezentováno jako jeden z důvodů daňové reformy. Tento deficit mají konkrétně financovat vyšší výběry na dani z přidané hodnoty.

3.3 Změny uskutečněné v roce 2012

Reforma je rozložena do několika let, přičemž v každém roce nastanou některé důležité změny. V roce 2012 bude provedena první fáze změn v dani z přidané hodnoty. Jako

kompenzace vyšších výdajů pro rodiny s dětmi bude zvýšeno daňové zvýhodnění na vyživované dítě a zároveň se zvýší strop pro vyplacení daňového bonusu. Navrhováno je i zdanění hazardu. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Snížená sazba DPH vzroste z původních 10% v roce 2011 na 14%. Základní sazba ve výši 20 % zůstane v roce 2012 zachována. Tento krok způsobí růst cen veškerého zboží, na které se vztahuje snížená sazba daně. Jedná se zejména o potraviny, léky, knihy, periodika, vstupenky na kulturní akce a jízdné v hromadné dopravě. (377 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Vyšší výdaje se vláda snaží kompenzovat rodinám s dětmi. Učiní tak zvýšením daňového zvýhodnění na dítě. Toto zvýhodnění bude nově činit 1 117,- Kč měsíčně (13 404,- Kč ročně), půjde tedy o nárůst 150,- Kč za měsíc. Zároveň bude posunut strop pro vyplacení daňového bonusu. Ten do konce roku 2011 činil 52 200,- Kč, nově bude nastaven na 60 300,- Kč. To odpovídá zvýhodnění za 4 vyživované děti, pokud by měl poplatník s velmi nízkým příjmem (s hrubou mzdou nižší, než 123 656,- Kč za rok) páté dítě, zvýhodnění na něj už by mu nebylo plně poskytnuto. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011, Vláda ČR, 2011)

Sazba daně právnických osob činila v roce 2011 19% ze zisku. Výjimku měly některé investiční fondy, podílové fondy a penzijní fondy, pro které byla stanovena sazba 5%. Úplnou výjimkou byly společnosti provozující hazardní hry. Ty neplatily daň z příjmů právnických osob a namísto toho darovaly určité procento ze zisku na charitativní účely. Tyto praktiky byly veřejností velice kritizovány a vláda tak přišla s návrhem odstranit tuto výjimku a zdanit i loterijní společnosti. (Zákon o dani z příjmů, 1992, 473 Vládní návrh na vydání zákona)

3.4 Změny v roce 2013

V roce 2013 navazuje reforma na změny v dani z přidané hodnoty. V tomto roce se sjednotí snížená a základní sazba daně a na území České republiky bude tedy platit pouze jedna daňová sazba. Ta je stanovena na 17,5 %. (377 Vládní návrh na vydání zákona)

3.5 Změny v následujících letech

Základem daně z příjmů fyzických osob se znovu stane hrubá mzda. Sazba bude stále pro všechny poplatníky stejná (tj. bude stále rovná daň), sazba bude nově činit 19%. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Budou odstraněny veškeré nesystémové výjimky (nejznámějším příkladem jsou stravenky). Namísto toho si každý poplatník DPFO ze závislé činnosti bude moci od základu daně odečíst tzv. zaměstnanecké zvýhodnění. Bude činit 3000,- Kč za rok. Za každý odpracovaný měsíc může poplatník uplatnit zvýhodnění ve výši 1/12. Toto zvýhodnění může nabývat buď formu slevy na dani, nebo daňového bonusu. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Mezi další změny patří omezení možnosti snížení daňového základu o zaplacené úroky na hypotéce a o úroky z úvěrů ze stavebního spoření. Dnes je možno odečíst až 300 000,- Kč za rok, nově bude možné odečíst maximálně 80 000,- Kč za rok. Při úrokové sazbě 4% p.a. bude tedy nově možné odečíst úroky z hypotéky ve výši maximálně 2 miliony Kč (dosud to bylo 7,5 milionu Kč). (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

V následujících letech má také vzniknout jednotné inkasní místo (JIM). Vznik této instituce si klade za úkol zjednodušení komunikace poplatníků daně se státními institucemi. Ti již nebudou muset komunikovat zvlášť s finančními úřady, orgány správy sociálního zabezpečení a zdravotními pojišťovnami zvlášť. Veškeré tyto platby se budou odvádět na účet JIM, platby budou zjednodušeny i tím, že se bude odevzdávat vždy jen jeden formulář k osobnímu daňovému účtu, nikoliv několik formulářů, každé instituci zvlášť, jako tomu bylo dosud. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Podíly na zisku budou osvobozeny od daně z příjmů, čímž se odstraní dvojí zdanění dividend (ta je nejdříve zdanění daní z příjmů právnických osob a následně srážkovou daní 15% při jejím vyplacení). (Zákon o dani z příjmů, 1992, 473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

Strop pro odvody zdravotního pojištění (ZP) a sociálního pojištění (SP) klesne ze 72 násobku průměrné hrubé mzdy na 48 násobek průměrné hrubé mzdy. (473 Vládní návrh na vydání zákona, 2011)

4 Analýza dopadu daňové reformy na domácnosti s různou výší příjmů

4.1 Metody a postupy použité při analýze

Analýza vychází, jak již bylo uvedeno v předchozím textu, z návrhů platných v měsíci září 2011. Jedná se konkrétně o 377 Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb, o dani z přidané hodnoty a 473 Vládní návrh na vydání zákona o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. Veškeré údaje o příjmech i výdajích jsou převzaty ze Statistiky rodinných účtů 2010 (Statistika rodinných účtů 2011 totiž nebyla v době zpracovávání práce dostupná. Pravidelně se publikuje až v červnu následujícího roku).

Změny ve výdajích na výrobky a služby podléhající dani z přidané hodnoty jsou vypočítány následovně:

Krok č. 1: Výpočet částky bez DPH „metodou shora“ dle § 37 odst. 2 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Krok č. 2: Přepočet ceny se změněnou sazbou daně „metodou zdola“ dle § 37 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Vycházíme zde z ceny bez DPH dle bodu 1

Krok č. 3: Výpočet rozdílu v ceně při původní a nové sazbě rozdílovým ukazatelem (stará cena – nová cena = změna ve výdaji)

Předpokládáme plné promítnutí změn v daňových sazbách do cen pro konečného spotřebitele.

Změny v příjmech domácností způsobené změnami ve slevách na dani (popř. v daňovém zvýhodnění) navyšují/snižují příjmy domácnosti za zachování všech zákonných norem (např. slevy na dani lze uplatnit maximálně do výše vypočtené daně, nelze si uplatnit daňový bonus). Změny ve výdajích domácnosti jsou uvažovány

za každého člena domácnosti, změny ve slevách na dani (daňovém zvýhodnění) pouze za ty členy domácnosti, kteří mají na příslušnou slevu (zvýhodnění) nárok.

Žádná z analyzovaných domácností nedosahuje takové výše příjmů, kdy by dosáhla stropu na zdravotní a sociální pojištění. V následujícím textu proto není tato změna uvažována.

4.2 Vlastní analýza dopadů

Daňovou reformou budou do jisté míry ovlivněny všechny domácnosti v ČR.

Na některé bude dopad větší, na jiné zase menší. Vzhledem k faktu, že domácnosti s nižšími příjmy mají vyšší podíl výdajů na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně, než domácnosti s vysokými příjmy, pravděpodobně se jich plánovaná reforma dotkne nejvíce. V domácnostech s nejnižšími příjmy tvoří výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně 25,3% celkových výdajů na spotřebu, v domácnostech s nejvyššími příjmy jen 18,1%. V domácnosti s průměrnými příjmy mají tyto výdaje podíl 22,1%. Tento fakt bude významný zejména v roce 2012, kdy vzroste snížená sazba daně. S ní i poroste i vyšší podíl výdajů v domácnostech s nejnižšími příjmy, než tomu bude v průměrné domácnosti nebo domácnosti s nejvyššími příjmy.

V následující tabulce najdeme průměrnou spotřebu v domácnostech s různými příjmy (výdaj je brán za 1 člena domácnosti). Ve sloupci „Nejnižší“ jsou zachycena vydání prvních 10% domácností s nejnižšími příjmy, ve sloupci „Nejvyšší“ pak vydání 10% domácností s nejvyššími příjmy. Sloupec „Průměrné“ zachycuje průměrné výdaje za jednoho člena v domácnosti s průměrnými příjmy. Veškeré údaje jsou uvedeny jako roční.

Tabulka 8 Podíl výdajů na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně v domácnostech s různou výší příjmů

	Průměrné	Nejnižší	Nejvyšší
Spotřební vydání celkem	116 244	69 760	206 347
Potraviny a nealkoholické nápoje	20 342	14 553	28 842
% podíl na výdajích	17,5	20,9	13,98
Zdraví - léčiva a zdravotnické prostředky	2 243	1 025	3 240
% podíl na výdajích	1,9	1,5	1,6
Doprava (10 %)	1 699	1 313	3 137
% podíl na výdajích	1,5	1,9	1,5
Rekreace a kultura (noviny, knihy)	1 362	766	2 200
% podíl na výdajích	1,2	1,1	1,1
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	25646	17657	37419
Celkový % podíl výdajů za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	22,1	25,3	18,1

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, vlastní zpracování, 2012

Tabulka 9 Změna ve výdajích na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně v domácnostech s různou výší příjmů

Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	28707	19736	42756
Výdaj bez DPH	26097,5337	17942	38869,5
Výdaj s 14 % sazbou DPH	29751,1884	20453,9	44311,2
Změna (kladná hodnota = růst, záporná hodnota = pokles)	1044,18842	717,877	1555,21

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, vlastní zpracování, 2012

Výdaje tedy vzrostou ve všech typech domácností zhruba o 3,64%. Pro domácnosti s nejnižšími příjmy však tento nárůst představuje 1,029% z celkového spotřebního vydání, pro domácnosti s nejvyššími příjmy jen 0,754% (v domácnosti s průměrnými příjmy to je 0,898 % z celkového spotřebního vydání). Pro domácnosti s nižšími příjmy bude mít tudíž tento nárůst větší význam, než v ostatních domácnostech.

V následující kapitole se zaměříme na analýzu dopadů celé reformy na domácnostech s různou výší příjmů.

4.2.1 Dopad v domácnostech s nejnižšími příjmy

Domácnost s nejnižšími příjmy je taková domácnost, kde průměrný čistý příjem na člena domácnosti dosahuje maximálně 73 718 Kč za rok a spadá tedy do kategorie 10 % domácností s nejnižšími příjmy. (ČSÚ, 2011)

Domácnost s nejnižšími příjmy má průměrně 3,29 člena (z toho pracující 0,99; nezaopatřené děti 1,57 a ostatní osoby 0,73). Čisté peněžní příjmy na osobu jsou 73 718 Kč za rok, roční příjem domácnosti je tedy 242 532 Kč. Spotřební vydání domácnosti činí 69 760 na 1 člena domácnosti. Výdaje na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně činí 17 657 Kč za rok a 1 člena (tj. 58 091 Kč za domácnost), což představuje více než 25 % všech spotřebních výdajů domácnosti. Ostatní produkty se podílí na celkových spotřebních výdajích necelými 75 procenty. Za celou domácnost to znamená výdaj ve výši 171 419 Kč (tj. 52 103 Kč za 1 člena). (ČSÚ, 2011, Příloha A)

Tabulka 10: Změny ve výdajích domácnosti s nejnižšími příjmy v letech 2012 a 2013 (v Kč, za 1 člena domácnosti) – vliv v roce 2012

	2011	bez DPH	2012	změna 2011/2012
Spotřební vydání celkem	69 760	59 469	70 402	642
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	17657	16052	18299	642,2557
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	52103	43417,4	52103	0

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, vlastní zpracování, 2012

V roce 2012 vzrostou výdaje domácnosti o 2 112 Kč (o 642 Kč za 1 člena x 3,29 členů, výpočet viz.

Tabulka 10). Na druhou stranu ale porostou i příjmy domácnosti (díky zvýšení slevy na poplatníka a navýšení daňového zvýhodnění na vyživované dítě). Navýšení slevy na poplatníka příjmy domácnosti nijak neovlivní. Už v roce 2010 čerpala daňový bonus (viz. Příloha A), a nemůže už uplatňovat vyšší slevy na dani. V jejích příjmech se promítne pouze navýšení zvýhodnění na vyživované dítě. To vzroste o 1 800 Kč za rok. V domácnosti je vyživováno 1,57 dítěte, nárok na daňové zvýhodnění v domácnosti vzroste tudíž o 2 826 Kč. Příjmy domácnosti budou v důsledku daňových změn vyšší o 2 826 Kč. V rozpočtu roku 2012 bude v konečném důsledku v domácnosti s nejnižšími příjmy o 714 Kč (2826 Kč nárůst příjmů – 2112 Kč nárůst výdajů) více, než v roce 2011.

Tabulka 11: Změny ve výdajích domácnosti s nejnižšími příjmy v letech 2012 a 2013 (v Kč, za 1 člena domácnosti) – vliv v roce 2013

	2013	změna 2012/2013	změna 2011/2013
Spotřební vydání celkem	69877	-526	117
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	18861	561,8193	1204,075
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	51015	-1087,52	-1087,52

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, Vlastní zpracování, 2012

V následujícím roce poklesnou výdaje meziročně o 1 730 Kč (526 Kč za každého člena x 3,29 členů). Oproti roku 2011 budou o 385 Kč vyšší. Příjmy zůstávají na úrovni roku 2012. Dopad na domácnost bude opět pozitivní (příjmy jsou vyšší o 2826 Kč, výdaje vyšší o 385 Kč = úspora 2 441 Kč ročně).

Změny v následujících letech budou vyvolány změnou v zákoně o daních z příjmů. Výdaje zůstávají z hlediska daňových změn neovlivněny. Průměrný roční odvod pojistného na ZP a SP byl za celou domácnost 14 506 Kč (4 409 Kč za 1 člena, viz Příloha A). Z toho 5 934 Kč⁸ představuje pojistné na ZP. Ten vzroste o 2 procentní body na 8571 Kč (nárůst tedy činí 2 637 Kč). Příjmy této domácnosti jsou natolik nízké,

⁸ Výpočet: $(13506/11) * 4,5 = 5934$ Kč – sazba pojistného na ZP a SP je dohromady 11%, z toho ZP 4,5%

že daň po slevě činí 0,- Kč (po daňovém zvýhodnění dokonce získává daňový bonus). To se nezmění ani po změnách v zákoně. V rozpočtu domácnosti bude po roce 2013 o 2 637 Kč méně, než v roce 2013.

Celkový vliv

Výdaje domácnosti budou o 385 Kč vyšší. Příjmy sice prvotně vzrostou o 2 826 Kč, následně budou ale sníženy díky vyšším odvodům na ZP o 2 637 Kč. Celkově bude v rozpočtu domácnosti o 196 Kč méně, než v roce 2011. Domácnosti s nejnižšími příjmy budou tedy zatíženy větší měrou, než tomu bylo dosud.

4.2.2 Dopad na domácnosti s průměrnými příjmy

Průměrná domácnost v ČR má 2,26 členů (z toho zaměstnané osoby 1,01 člena, nezaopatřené děti 0,57, ostatní osoby 0,68). Čisté peněžní příjmy na osobu jsou 145 437 Kč. Celkový roční příjem domácnosti je tedy průměrně 328 688 Kč. Výdaje domácnosti na spotřební účely činí 116 244 Kč za každého člena domácnosti (tj. 262 711 Kč za celou domácnost). Více než 22% z této částky (57 960 Kč) je spotřebováno za výrobky a služby zatížené sníženou sazbou daně. Zbýlých 78% (tj. 204 751 Kč) je pak vydáváno za produkty zdaňované základní sazbou daně. (Statistika rodinných účtů 2010)

Tabulka 12: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s průměrnými příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2012

	2011	bez DPH	2012	změna 2011/2012
Spotřební vydání celkem	116 244	98 810	117 177	933
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	25646	23314,8	26578,8	932,8476
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	90598	75495,3	90598	0

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, Vlastní zpracování, 2012

V roce 2012 vzrostou výdaje domácnosti o 2 109 Kč (tj. 933 Kč za každého člena x 2,26 členů). Zvýšení slevy na poplatníka přinese do rozpočtu domácnosti celkem 1 212 Kč (1 200 Kč x 1,01 pracujícího člověka na domácnost), zvýšení daňového

zvýhodnění na vyživované dítě pak 1 026 Kč (navýšení o 1 800 Kč x 0,57 vyživovaného dítěte na domácnost). Příjmy domácnosti jsou dostačující k tomu, aby byly plně ovlivněny těmito změnami (na rozdíl od domácnosti s nejnižšími příjmy). Celkový nárůst příjmů tedy bude 2 238 Kč. Při započtení zvýšených nákladů bude v rozpočtu domácnosti o 129 Kč více.

Tabulka 13: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s průměrnými příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2013

	2013	změna 2012/2013	změna 2011/2013
Spotřební vydání celkem	116102	-1 075	-142
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	27394,9	816,01725	1748,86486
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	88707	-1891,007	-1891,0068

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, Vlastní zpracování, 2012

V následujícím roce se příjmy domácnosti nezmění. Výdaje meziročně klesnou o 2 429 Kč (1075 Kč x 2,26 členů), oproti roku 2011 budou o 321 Kč nižší (142 Kč x 2,26 členů). Ve srovnání s rokem 2011 na tom bude domácnost o 2 559 Kč lépe (z toho nárůst příjmů 2 238 Kč, pokles výdajů 321 Kč (142 Kč x 2,26 člena domácnosti)).

V dalších letech bude rozpočet domácnosti ovlivněn zejména změnami v sazbách DPFO a v odvodech na ZP. Výdaje nebudou nijak ovlivněny z hlediska změn v daních. Průměrné výdaje domácnosti na ZP jsou 9 807 Kč⁹. Po zvýšení sazby odvodů ze 4,5% na 6,5 % budou navýšeny na 14 165 Kč, tj. navýšení o 4 358 Kč. Pro přesné určení vlivu změny daňové sazby na rozpočet domácnosti musíme znát hrubé příjmy domácnosti v členění na příjmy ze závislé činnosti a příjmy z podnikání. My ale bohužel máme k dispozici v tomto dělení pouze příjmy čisté (viz Příloha A), hrubé příjmy známe pouze souhrnně a neznáme odčitatelné položky ani nezdanitelné části

⁹ Výpočet: Výdaj na ZP a SP je 10 608 Kč za člena domácnosti (viz. Příloha A), $(10680/11) \cdot 4,5 =$ průměrný výdaj na ZP 4339 Kč za člena domácnosti x 2,26 členů

základu daně, které domácnost uplatnila v daňovém přiznání. Bez těchto údajů bohužel nelze zjistit přesný dopad. Pokusíme se jej tedy alespoň odhadnout.

Mezní míra zdanění příjmů ze závislé činnosti je v ČR v roce 2011 20,1%. Po reformě se sníží na 19%. Průměrná míra zdanění u domácnosti s průměrnou výší příjmů je 7,02%¹⁰ V případě, že klesne mezní míra zdanění příjmů, lze očekávat také pokles průměrné výše zdanění. Domácnost má dostatečné příjmy k tomu, aby si mohla uplatnit všechny slevy, na které má nárok (daň je i po slevách vyšší, než nula). Pokud by byla daň nulová (nebo by šlo dokonce o daňové zvýhodnění), tato změna by na domácnost nedopadla (viz Domácnost s nejnižšími příjmy). V tomto případě však předpokládáme vzhledem k poklesu mezní sazby daně mírný pokles odvodu na DPFO, na kterou ročně domácnost odvedla v roce 2011 18 086 Kč (8 002 Kč x 2,26 člena domácnosti, viz Příloha A).

Závěr

Výdaje na spotřebu budou vlivem sjednocení sazeb DPH v roce 2014 o 321 Kč nižší, než v roce 2011. Díky snížení mezní míry daně předpokládáme také snížení průměrné míry zdanění, dojde tedy k mírnému poklesu odvedené daně z příjmů. Tento pokles však rozhodně nemůže vykompenzovat odvod na ZP navýšený o 4 358 Kč. Dopad na domácnost tedy bude záporný.

4.2.3 Dopad na domácnost s nejvyššími příjmy

Domácnost s nejvyššími příjmy má v průměru 1,66 člena (z toho: pracující 1,43; nezaopatřené děti 0,13; ostatní 0,1). Čisté peněžní příjmy na osobu jsou 313 990 Kč, celkové roční příjmy domácnosti jsou tedy průměrně 521 223 Kč. Spotřební výdaje domácnosti činí 206 347 Kč na osobu (tj. celkem 342 536 Kč). Výdaje na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně tvoří 18,1% ze všech spotřebních vydání (37 419 Kč na člena, 62 115 Kč na domácnost), výdaje na výrobky a služby podléhající základní sazbě daně pak 81,9% (tj. 168 928 Kč na člena, 280 420 na domácnost). (Statistika rodinných účtů 2010, Příloha A)

¹⁰ Výpočet: Hrubé peněžní příjmy ze závislé činnosti a z podnikání = 114 032 Kč, daň z příjmů = 8 002 Kč. $(8\,002/114\,032)*100 = 7,02\%$ (Zdroj dat: Příloha A)

Tabulka 14 Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s nejvyššími příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2012

	2011	bez DPH	2012	změna 2011/2012
Spotřební vydání celkem	206 347	174 785	207 708	1 361
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	37419	34017,6	38780,1	1361,0787
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	168928	140768	168928	0

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, vlastní zpracování, 2012

V roce 2012 vzrostou výdaje domácnosti v důsledku změn v sazbě daně z přidané hodnoty o 2 260 Kč za rok (1 361 Kč za 1 člena domácnosti x 1,66 člena). Příjmy domácnosti budou v roce 2012 ovlivněny zvýšením slevy na poplatníka a zvýšením daňového zvýhodnění na vyživované dítě. Sleva na poplatníka vzroste o 1 200 Kč (v domácnosti je 1,43 pracující osoby, vzroste zde tedy celkem o 1 716 Kč), zvýhodnění na vyživované dítě vzroste o 1 800 Kč (v domácnosti je 0,13 vyživovaného dítěte, tzn. vzroste zde průměrně o 234 Kč). Příjmy domácnosti tedy vzrostou o 1 950 Kč, výdaje budou vyšší o 2 260 Kč. Dopad na domácnost bude tudíž negativní (310 Kč).

Tabulka 15: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s nejvyššími příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2013

	2013	změna 2012/2013	změna 2011/2013
Spotřební vydání celkem	205 373	-2 335	-974
Celkové výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně	39970,7	1190,616	2551,695
Výdaje za výrobky a služby podléhající základní sazbě daně	165402	-3525,95	-3525,95

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010, Vlastní zpracování, 2012

V roce 2013 klesnou výdaje o 2 335 Kč za každého člena domácnosti (krát 1,66 člena, tj. 3 876 Kč za domácnost). Oproti roku 2011 budou nižší o 1 617 Kč (tj. 974 Kč za 1 člena domácnosti x 1,66 členů). Domácnosti s vyššími příjmy mají totiž vyšší podíl výdajů na výrobky a služby podléhající základní sazbě daně, která bude snížena, než

za produkty podléhající snížené sazbě daně (ta bude zvýšena). V příjmech nebude meziročně žádná změna vyvolaná změnou v daních. Ty tedy budou stále o 1 950 Kč vyšší, než v roce 2011. Meziročně bude v domácnosti o 3 876 Kč (2335 Kč za každého člena x 1,66 člena) více, oproti roku 2011 to bude o 3567 Kč (úspora 1617 Kč + navýšení příjmů o 1950 Kč)

V následujících letech ovlivní rozpočet domácnosti zejména změny v oblasti daní z příjmů a změny v sazbě zdravotního pojištění. Sazba pojistného na zdravotní pojištění vzroste o 2 procentní body (z 4,5% na 6,5%). Pojistné na ZP a SP činí v domácnosti celkem 48 180 Kč. Z toho 19 710 Kč činí platba na ZP (výpočet viz domácnost s průměrnými příjmy). Ta vzroste o 2 procentní body na 28 470 Kč (nárůst o 8 760 Kč). Přesný odhad dopadů změn na výši DPFO nelze přesně určit (důvody již byly popsány v případě Domácnosti s průměrnými příjmy). Průměrná míra zdanění v domácnosti byla 7,5%¹¹. I zde můžeme očekávat mírný pokles odvodu daně. Ten bude dokonce větší, než u domácnosti s průměrnými příjmy (je zde menší vliv slev na dani, než u domácnosti s průměrnými příjmy).

Závěr:

Výdaje za spotřební zboží klesnou v domácnosti o 1 617 Kč. Příjmy nejprve vlivem navýšení daňových slev (a zvýhodnění) vzrostou o 1 950 Kč. Následně však budou sníženy o 8 760 Kč (navýšení sazby pojistného na ZP). Vliv bude mít také snížení mezní daňové sazby (to příjmy domácnosti mírně navýší). Avšak ani v tomto případě nepokryje navýšení odvodů na ZP. V případě domácnosti s vysokými příjmy to však bude jistě nižší zátěž ve srovnání s domácností s průměrnými (či dokonce nejnižšími) příjmy.

5 Analýza dopadů daňové reformy v konkrétních domácnostech

Další část práce je zaměřena na analýzu dopadů v konkrétních rodinách. Data využitá v této části práce byla sbírána v reálných rodinách v období září až prosinec 2011. Každá domácnost zachycovala veškeré své výdaje v jednotlivých měsících v třídění dle účelu (dle CZ-COICOP). Metody analýzy zůstávají stejné jako v kapitole č. 4.

¹¹ Výpočet: $(8\,861/118\,103) \cdot 100 = 7,5\%$, data: Příloha A

V tomto případě však nepočítáme s průměrnými údaji, ale se skutečnými údaji v reálných domácnostech.

Na výdajích každé rodiny jsou aplikovány veškeré změny související s daňovou reformou v ČR. Konkrétně se jedná o zvýšení DPH (a pozdějšího sjednocení obou sazeb), změny v oblasti zdanění výnosů ze stavebního spoření a změny v daních z příjmů fyzických osob. Dopad daňové reformy bude ukázán v roce 2012, 2013 i 2014, jelikož navrhované reformy budou vstupovat v platnost postupně a tudíž i dopady budou rozloženy do více let.

5.1 Analýza dopadů na domácnosti 1

Domácnost č. 1 má 4 členy. Zahrnuje 2 ekonomicky aktivní osoby a 2 vyživované děti ve věku 4 a 17 let. Průměrný čistý měsíční příjem rodiny je 39 224 Kč. Veškeré příjmy pocházejí ze závislé činnosti. Průměrné měsíční výdaje rodiny jsou zachyceny v Tabulka 16.

Tabulka 16: Průměrná měsíční vydání domácnosti č. 1

Skupina výdajů	Průměrný měsíční výdaj
1. Potraviny a nealkoholické nápoje	11083,5
2. Alkoholické nápoje, tabák	1867,5
3. Odívání a obuv	1295
4. Bydlení, voda, energie, paliva	5690
5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	1850
6. Zdraví	817,5
7. Doprava	1450
8. Pošty a telekomunikace	1135
9. Rekreace a kultura	107,5
10. Vzdělávání	1390
11. Stravování a ubytování	560
12. Ostatní zboží a služby	9912
Spotřební výdaje celkem	37158

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Tabulka 17: Změny v rozpočtu domácnosti č. 1 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv rok 2012

Skupina	Průměrný měsíční výdaj	Výdaj bez DPH	Výdaj vč. DPH v r. 2012	Rozdíl 2011/2012
1	11083,5	10076,0	11486,7	403,2
2	1867,5	1556,2	1867,5	0,0
3	1295,0	1079,1	1295,0	0,0
4	5690,0	4741,5	5690,0	0,0
5	1850,0	1541,6	1850,0	0,0
6	817,5	747,3	845,3	27,8
7	1450,0	1208,3	1450,0	0,0
8	1135,0	945,8	1135,0	0,0
9	107,5	97,7	111,4	3,9
10	1390,0	1309,1	1390,0	0,0
11	560,0	466,6	560,0	0,0
12	9912,0	8259,7	9912,0	0,0
Celkem	37158,0	32028,9	37592,8	434,8

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Rozpočet domácnosti v roce 2012 ovlivní na první pohled zejména růst snížené sazby DPH. Toto navýšení bude však kompenzováno růstem zvýhodnění na vyživované dítě a růstem slevy na poplatníka (resp. navrácení výše dané slevy zpátky na úroveň r. 2010, tato sleva byla přechodně snížena o 1200 Kč/rok).

Výdaje domácnosti vzrostou v důsledku zvýšení snížené sazby DPH o 435 Kč za měsíc. Největší část toho tvoří růst výdajů za potraviny a nealkoholické nápoje (403 Kč), zbylou část tvoří nárůst výdajů ve skupině zdraví (28 Kč¹²) a rekreace a kultura (4 Kč). Naopak příjmy domácnosti vzrostou vlivem nárůstu slevy na dani a zvýhodnění na vyživované dítě o 650,- Kč/měsíc (viz. Tabulka 18)

¹² skupina zdraví zahrnuje 45 Kč jako platby za tzv. regulační poplatky (neobsahují DPH), navýšením daně je tedy ovlivněno jen zbývajících 772,5 Kč

Tabulka 18: Výpočet čisté mzdy v letech 2011 a 2012¹³

	2011/1	2011/2	2012/1	2012/2
Hrubá mzda	15000	32000	15000	32000
Superhrubá mzda	20100	42880	20100	42880
Daň před slevou	3015	6432	3015	6432
Daň po slevě (a daňovém zvýhodnění)	-889	3495	-1289	3245
ZP + SP za zaměstnance	1650	3520	1650	3520
Čistá mzda	14239	24985	14639	25235
Příjmy domácnosti celkem		39224		39874

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

¹³ Pozn.: Poplatník 1 uplatňuje daňové zvýhodnění na 2 vyživované děti, poplatník 2 na 1 vyživované dítě (nejstarší z dětí již ve skutečnosti nežije v domácnosti, proto o něm není v předchozím textu uvažováno, avšak je řádným studentem prezenčního studia na VŠ a má stále v domácnosti trvalý pobyt, jeho rodič má tudíž stále nárok na zvýhodnění na vyživované dítě)

Tabulka 19: Změny v rozpočtu domácnosti č. 1 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013

Skupina	Výdaj vč. DPH v r. 2013	Rozdíl 2011/2013	Rozdíl 2012/2013
1	11839,3	755,8	352,7
2	1828,5	-39,0	-39,0
3	1268,0	-27,0	-27,0
4	5571,2	-118,8	-118,8
5	1811,4	-38,6	-38,6
6	878,1	60,6	32,8
7	1419,7	-30,3	-30,3
8	1111,3	-23,7	-23,7
9	114,8	7,3	3,4
10	1538,2	148,2	148,2
11	548,3	-11,7	-11,7
12	9705,1	-206,9	-206,9
Celkem	37634,0	476,0	41,1

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

V roce 2013 nebudou příjmy domácnosti dle navrhované reformy nijak ovlivněny. Výdaje však vzrostou oproti roku 2012 o 41 Kč/měsíc (oproti roku 2011 je zde nárůst o 476 Kč/měsíc). Za předpokladu, že obchodníci do svých cen plně promítnou změny v sazbách DPH, bude mít reforma daní pro tuto domácnost stále kladný výsledek (výdaje oproti roku 2011 budou vyšší o 476 Kč, příjmy budou vyšší o 650 Kč). Ročně si tedy domácnost polepší o 2088 Kč.

Rozpočet domácnosti bude po roce 2013 ovlivněn změnami v rámci daně z příjmů fyzických osob a dále změnou sazby pojistného na zdravotní pojištění. Vlivem těchto změn poklesnou příjmy domácnosti o 423 Kč za měsíc, přičemž výdaje zůstávají stejné (respektive nejsou ovlivněny změnami v daních).

Díky změnám v sazbách daně z přidané hodnoty narostou výdaje v domácnosti ve srovnání s rokem 2011 o celkem 476 Kč, příjmy vzrostou o 227 Kč. Rozpočet domácnosti bude tedy každý měsíc chudší o 249 Kč, tj. 2 988 Kč za rok.

Domácnost nemá žádný hypoteční úvěr ani úvěr ze stavebního spoření, neposkytuje dary na dobročinné účely ani není majitelem žádných cenných papírů. Změny v těchto oblastech zde tedy nebudou hrát žádnou roli.

Žádnému členu domácnosti nejsou jeho zaměstnavatelem poskytovány benefity, u nichž dojde ke zrušení daňových výjimek. Každý poplatník však bude mít nárok na zaměstnanecké zvýhodnění ve výši 3 000 Kč za rok jako kompenzaci za zrušené výjimky bez ohledu na to, zda takováto zvýhodnění využíval či nikoliv.

Závěr

Vlivem celé reformy narostou roční výdaje domácnosti o 5 712 Kč. Příjmy se zvýší z původních 470 688 Kč v roce 2011 na 479 412 Kč v roce 2014 (tj. o 8 724 Kč). Dopad na tuto domácnost tedy bude pozitivní. Autoři reformy si dali za cíl vykompenzovat zvyšování daní některým skupinám obyvatel (mimo jiné i rodinám s dětmi). V tomto případě se jim to tedy povedlo.

5.2 Analýza dopadů reformy na domácnost 2

Domácnost č. 2 má pouze jednoho člena. Ten není ekonomicky aktivní, je poživitelem starobního důchodu. Průměrné měsíční příjmy domácnosti jsou 10 896 Kč. Průměrné měsíční výdaje této domácnosti jsou zachyceny v Tabulka 20.

Tato osoba byla do konce roku 2010 ekonomicky aktivní a za dobu svého produktivního věku si vytvořila rezervu, ze které v současné době čerpá. Z tohoto důvodu průměrné měsíční výdaje převyšují průměrné měsíční příjmy.

Tabulka 20: Průměrná měsíční vydání domácnosti 2

Skupina výdajů	Průměrný měsíční výdaj
1. Potraviny a nealkoholické nápoje	3048
2. Alkoholické nápoje, tabák	1302,5
3. Odívání a obuv	480
4. Bydlení, voda, energie, paliva	4021
5. Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	70
6. Zdraví	473,5
7. Doprava	93
8. Pošty a telekomunikace	513
9. Rekreace a kultura	0
10. Vzdělávání	0
11. Stravování a ubytování	39
12. Ostatní zboží a služby	1292,5
Spotřební výdaje celkem	11332,5

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Výdaje naší domácnosti budou ovlivněny hlavně změnami v oblasti daně z přidané hodnoty. Domácnosti se netýkají změny v oblasti odečtu úroků z hypotečního úvěru a úvěru ze stavebního spoření ani změny v rámci odpočtů darů na dobročinné účely. Jelikož se jedná o domácnost důchodců, nebude zasažena ani změnami v oblasti zdanění příjmů fyzických osob.

Starobní důchodci jsou jednou ze skupin, kterým má být navrhované zvýšení daní kompenzováno. Konkrétním opatřením je v tomto případě valorizace důchodu. Naši domácnosti byl v rámci tohoto navýšení zvýšen důchod o 147 Kč za měsíc

na 11 043 Kč (pro rok 2012), výše valorizace v následujících letech není dosud známa. Z tohoto důvodu budu v této analýze počítat raději s nulovou valorizací pro rok 2013.

Konkrétní změny ve výdajích jsou zachyceny v tabulce č. 18). Výdaje ve skupině č. 1, 6 a 7 podléhají snížené sazbě daně (konkrétně se jedná o potraviny a nealkoholické nápoje, doplatky za léky a jízdné ve veřejné dopravě). Některé výdaje nejsou zdaňovány vůbec. Jedná se o 1 500 Kč ve skupině č. 4 (příspěvek do fondu oprav), 60 Kč ve skupině č. 6 (regulační poplatky) a 22 Kč ve skupině č. 8 (poštovné). U těchto skupin je ovlivněna změnou sazby daně pouze zbývající část výdaje.

Tabulka 21: Změny v rozpočtu domácnosti č. 2 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2012

Skupina	Průměrný měsíční výdaj	Výdaj bez DPH	Výdaj vč. DPH v r. 2012	rozdíl 2011/2012
1	3048	2770,9	3158,9	110,9
2	1302,5	1085,4	1302,5	0,0
3	480	400,0	480,0	0,0
4	4021	3600,7	4021,0	0,0
5	70	58,3	70,0	0,0
6	473,5	435,9	488,6	15,1
7	93	84,5	96,4	3,4
8	513	431,2	513,0	0,0
9	0	0,0	0,0	0,0
10	0	0,0	0,0	0,0
11	39	32,5	39,0	0,0
12	1292,5	1077,0	1292,5	0,0
Celkem	11332,5	9976,5	11461,9	129,4

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Výdaje domácnosti v roce 2012 vzrostou o 129 Kč za měsíc. Nejvyšší podíl na této částce má růst výdajů za potraviny a nealkoholické nápoje (111 Kč/měsíc). Zbývajících 18 Kč je zapříčiněno růstem cen za veřejnou dopravu a doplatky za léky.

Jak již bylo řečeno, příjmy domácnosti se zvýší o 147 Kč za měsíc. Tato částka tedy pokryje růst výdajů a v rozpočtu domácnosti bude k dispozici dokonce o 18 Kč více (za rok to bude 216 Kč).

Tabulka 22: Změny v rozpočtu domácnosti č. 2 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013

Skupina	Výdaj vč. DPH v r. 2013	rozdíl 2011/2013	rozdíl 2012/2013
1	3255,9	207,9	97
2	1275,3	-27,2	-27,2
3	470	-10,0	-10,0
4	3968,7	-52,3	-52,3
5	68,5	-1,5	-1,5
6	501,8	28,3	13,2
7	99,3	6,3	3
8	502,6	-10,4	-10,4
9	0	0	0
10	0	0	0
11	38,2	-0,8	-0,8
12	1265,5	-27	-27
Celkem	11445,8	113,3	-16,1

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

V následujícím roce díky sjednocení obou sazeb DPH klesnou meziročně výdaje domácnosti o 16 Kč za měsíc. Výdaje za výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně jsou totiž nižší, než výdaje za produkty se základní sazbou daně. Nicméně oproti roku 2011 budou stále výdaje domácnosti vyšší o 113 Kč měsíčně. Vývoj na straně příjmů v současné době bohužel nelze predikovat. Avšak i v případě nulové valorizace bude domácnost měsíčně v plusu 34 Kč, tj. 408 Kč/rok. V naší domácnosti ale ani tak nebudou výdaje plně pokryty příjmy a každý měsíc bude muset čerpat ze své rezervy 402 Kč (tj. 4 824 Kč). Další variantou je snížení výdajů.

V následujících letech bude provedena reforma v oblasti daně z příjmů. To se však této domácnosti již nijak nedotkne, jelikož žádný člen domácnosti již není v produktivním věku a nepředpokládáme ani jeho návrat do pracovního procesu.

Závěr

Zkoumaná domácnost nebude reformou negativně ovlivněna. V následujících letech sice začne platit větší částky za daň z přidané hodnoty, vzhledem k životní situaci jí to však bude kompenzováno formou valorizace důchodů. Přesun zdanění od daní přímých

k daním nepřímým v tomto případě nelze hodnotit vzhledem k tomu, že domácnost nemá žádné zdanitelné příjmy a daň z příjmů tudíž neplatí.

5.3 Analýza dopadů reformy na domácnost 3

Stejně jako domácnost č. 2, i tato domácnost má pouze jednoho člena. Je jím ekonomicky aktivní osoba, která při své závislé činnosti studuje v prezenčním studiu. Průměrný čistý měsíční příjem domácnosti je 20 182 Kč. Z toho 17 982 Kč je příjem ze závislé činnosti, 1 600 Kč je hodnota stravenek a 600 Kč měsíční ubytovací stipendium, které jako student pobírá. V zaměstnání dostává jako benefit stravenky. Za každý odpracovaný den dostane 1 ks stravenky v hodnotě 80 Kč. Sám si z ní uhradí 45% hodnoty a zbylých 55% za něj zaplatí zaměstnavatel.

V následující tabulce si ukážeme, jak se výdaje budou vyvíjet v následujících letech. Výdaje ze skupiny 1, 6, 7 a 9 jsou zdaňovány sníženou sazbou daně. Konkrétně se jedná o potraviny, nealkoholické nápoje, léky, jízdné ve veřejné dopravě a školní učebnice. V některých skupinách jsou zahrnuty také výdaje, jejichž součástí není daň. Jedná se o 5 000 Kč za nájemné bytu ve skupině 4 a 60 Kč za regulační poplatky ve skupině 6. Změnami v daňových sazbách je tedy ovlivněna pouze zbývající část výdaje v příslušné skupině.

Výdaje domácnosti vzrostou v roce 2012 v průměru o 125 Kč za měsíc. Stejně jako v případě domácnosti č. 1, příjmy domácnosti budou ovlivněny (z hlediska daňových změn) růstem slev na dani. Rozdíl zde však nebude tak markantní jako v prvním případě, jelikož v této domácnosti nejsou žádné vyživované děti. Příjmy tedy vzrostou jen o 100 Kč měsíčně. Domácnosti bude tedy každý měsíc v rozpočtu chybět 25 Kč (300 Kč za rok).

Tabulka 23: Příjmy domácnosti v letech 2011 a 2012

	2011	2012
Hrubá mzda	23800	23800
Superhrubá mzda	31892	31892
Daň před slevou	4783,8	4783,8
Daň po slevě	2479,8	2379,8
ZP + SP za zaměstnance	2618	2618
Čistá mzda	18702,2	18802,2
Odečet za stravenky	720	720
Hodnota stravenek	1600	1600
Příjem celkem	19582,2	19682,2

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Tabulka 24: Změny v rozpočtu domácnosti č. 3 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013

Skupina	Průměrný měsíční výdaj	Výdaj bez DPH	Výdaj vč. DPH v r. 2012	rozdíl 2011/2012
1	1865	1695,4715	1932,83751	67,83751
2	166,5	138,74445	166,5	0
3	1720,5	1433,6927	1720,5	0
4	6500	6249,95	6500	0
5	3584	2986,5472	3584	0
6	118	112,7278	126,12	8,12
7	1065,5	968,64605	1104,256497	38,756497
8	191,5	159,57695	191,5	0
9	60	54,546	62,18244	2,18244
10	227	206,3657	235,256898	8,256898
11	1120	933,296	1120	0
12	354,5	295,40485	354,5	0
Celkem	16972,5	15234,97	17097,65335	125,153345

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Na příjmové straně rozpočtu domácnosti nebudou v roce 2013 z hlediska daní žádné změny. Změny se však projeví na straně výdajů, které poklesnou o 82 Kč za měsíc a oproti roku 2011 budou vyšší už jen o 43 Kč (516 Kč/rok).

Od roku 2013 budou mít výrazný vliv na tuto domácnost změny v systému výpočtu daní z příjmů fyzických osob a zrušení daňových výjimek (konkrétně se v tomto případě jedná o stravenky). V důsledku přechodu od zdanění superhrubé mzdy ke zdanění hrubé mzdy vzrostou příjmy domácnosti o 1 630 Kč. Vzhledem ke zrušení vybraných daňových výjimek přestane tento zaměstnanec dostávat stravenky v celkové hodnotě 19 200 Kč za rok. Z této částky by si 8 640 Kč uhradil sám zaměstnanec, nárůst příjmů by tedy byl jen 10 560 Kč. Nicméně v konečné bilanci příjmy domácnosti (včetně hodnoty stravenek) klesnou z 234 986 Kč na 226 056 Kč (tj. o 8 930 Kč). Výpočet je uveden v následující tabulce.

Tabulka 25 Výpočet čisté mzdy a celkových ročních příjmů domácnosti v letech 2011 a 2014 (v Kč)

	2011	2014
Hrubý roční příjem	285600	285600
Superhrubá mzda	382704	-
Daň před slevou	57405,6	54264
Daň po slevě	29757,6	22416
ZP + SP za zaměstnance	31416	37128
Čistá mzda	224426,4	226056
Benefity	10560	již zahrnuto v ČM formou slevy na dani
Příjem celkem	234986,4	226056

Zdroj: Vlastní zpracování, 2012

Závěr

Výdaje domácnosti v dlouhodobém horizontu vzrostou o 517 Kč ročně a příjmy poklesnou o 8 930 Kč. Na první pohled je právě takovýto typ domácnosti jedním z těch, kteří ponесou důsledky daňové reformy a budou platit vyšší daně.

Jedním z úkolů reformy bylo přesunout daňové zatížení směrem od přímých daní k daním nepřímým. Pojďme se tedy podívat, jak se to povedlo v případě naší domácnosti. Ta původně zaplatila na dani z přidané hodnoty 20 850 Kč za rok, nově bude platit¹⁴ 21 367 Kč. To je nárůst o 517 Kč. Daň z příjmů fyzických osob původně činila 29 757 Kč, nyní bude 28 557 Kč. Klesne tedy o 1 200 Kč za rok. Přesun se tedy uskutečnil.

To však neznamená, že reforma se v tomto případě povedla. Domácnost odvede do veřejných rozpočtů o 683 Kč ročně méně a její příjmy zároveň poklesnou o 8 930 Kč. To je krásný příklad ekonomického jevu zvaného ztráta mrtvé váhy. Zaměstnanec má sice čistou mzdu o 1630 Kč vyšší, než měl v roce 2011, jeho příjmy ale celkově klesnou (nebude dostávat stravenky¹⁵). Po odečtení 45 % z hodnoty stravenky, kterou musí hradit zaměstnanec, dostával v roce 2011 zaměstnanec reálně 215 786 Kč ve formě peněz a 19 200 Kč ve formě stravenek. Celkem měl tedy k dispozici 234 986 Kč. Od roku 2014 bude jeho čistý příjem pouze 226 056 Kč, přičemž do veřejných rozpočtů bude odvedeno o 7 342 Kč méně. Na trhu tedy nastává ztráta.

Ze všech zkoumaných domácností bude daňovou reformou ovlivněna domácnost č. 3. V domácnosti č. 1 i 2 budou daňové změny určitým způsobem kompenzovány a rozpočet těchto domácností nebude negativně ovlivněn. Vykompenzovat tyto změny rodinám s dětmi a důchodcům bylo jedním z důležitých požadavků při tvorbě reformy, což se v těchto konkrétních případech povedlo.

¹⁴ Pozn.: Daň je součástí ceny zboží a služeb, poplatník ji sám fyzicky neodvádí, ale je tím, kdo ji v konečném důsledku zaplatí

¹⁵ stravenky nejsou součástí mzdy

6 Vliv daňové reformy na veřejné finance v ČR

Hlavním impulsem k reformě daní v ČR je stav veřejných financí, zejména pak státního rozpočtu. Vzhledem k tomu, že daně neplynou pouze do státního rozpočtu, není reformou ovlivněn pouze státní rozpočet, nýbrž i ostatní veřejné rozpočty. Navržená reforma se tudíž dotkne mimo jiné i rozpočtu krajů a obcí. Z navrhovaných opatření zasáhnou tyto rozpočty zejména změny v oblasti daně z přidané hodnoty a daně z příjmů fyzických osob.

První změnou, která ovlivní veřejné rozpočty, bude zvýšení snížené sazby DPH v roce 2012. To ČR přinese zvýšení výběru na dani o 26,322 miliardy korun. V rámci vládních nákupů za zboží a služby je také placena daň z přidané hodnoty, těchto výdajů se tudíž také dotkne. Odhadované navýšení výdajů je 3,91 mld. Kč. Čisté navýšení tedy bude činit zhruba 22,4 mld. Kč. Tento přínos bude rozdělen mezi rozpočty obcí, krajů, EU a státní rozpočet. Z toho připadne přibližně 4,79 mld. obcím, 1,99 mld. Kč krajům, 1,12 mld. Evropské unii (EU). Zbytek (15,5 mld. Kč) bude příjem státního rozpočtu¹⁶. (377 Vládní návrh na vydání zákona, Zákon o rozpočtovém určení některých daní, 2000, Dušek, Janský, 2011)

Po sjednocení sazeb v roce 2013 bude tento přínos sice nižší (přes 16 mld. Kč), avšak stále poměrně výrazný. Výnos ze zvýšení snížené sazby bude sice ještě výraznější (49,35 mld. Kč), než při změnách na přelomu let 2011 a 2012, klesne však výnos na dani za zboží podléhající základní sazbě daně (o 21,84 mld. Kč). Vládní výdaje na nákup zboží a služeb vzrostou o 7,33 mld. a v neposlední řadě je naplánována zvýšená valorizace důchodů, jejíž náklady budou asi 3,86 mld. Kč. I přesto bude změna pro veřejné rozpočty kladná. Ty si polepší o 16,32 mld. Kč (z toho 3,49 mld. obce, 1,46 mld. kraje, 0,816 mld. EU a 10,55 mld. státní rozpočet). (377 Vládní návrh na vydání zákona, Dušek, Janský, 2011, Zákon a rozpočtovém určení některých daní, 2000)

Cílem změny v oblasti daně z přidané hodnoty bylo financovat náklady daňové reformy. V roce 2010 byl na důchodovém účtu schodek ve výši 36 mld. Kč. Po spuštění daňové

¹⁶ Pozn.: Jde o přibližný odhad, přesné rozpočtové dělení daní by přesahovalo rozsah této práce

reformy si někteří jeho účastníci vyvedou část pojistného do soukromých fondů a příjem důchodového účtu klesne. Tak se prohloubí i schodek státního rozpočtu. To nám naznačuje, že plánované změny v DPH tuto situaci neřeší. Ani v případě, že by po spuštění reformy neklesly příjmy na důchodovém účtu (velmi nereálně) a schodek tedy zůstal na současné úrovni, není ho možné hradit ze zvýšeného výběru DPH.

Změna sazby daně z příjmů fyzických osob zapříčiní dle odhadu dopadů obsažených v návrhu pokles příjmů do veřejných rozpočtů ve výši 28,6 mld. Kč (z toho 20,2 mld. Kč připadá na státní rozpočet). To bude částečně kompenzováno snížením stropů pro odvody ZP a SP a dalšími opatřeními, nicméně konečný dopad na veřejné finance bude záporný (- 13,6 mld. Kč), z toho 7,8 mld. připadá na státní rozpočet. (377 Vládní návrh na vydání zákona)

Navrhované změny nebudou mít dopad pouze na veřejné rozpočty. Obsahem reformy jsou také změny v oblasti veřejného zdravotního pojištění a výnosy z něj jsou příjmem zdravotních pojišťoven (jakožto soukromých subjektů). Rozpočty zdravotních pojišťoven v letech 2012 – 2013 nebudou v rámci předkládané nijak ovlivněny. V následujícím období budou jejich příjmy ovlivněny zvýšením sazby pojistného na ZP. U zaměstnanců půjde o nárůst o 2 procentní body (tj. o více než 44,4%), u zaměstnavatelů platících pojistné za své zaměstnance o 0,5 procentního bodu (tj. o 7,69%).

Navrhované reformy tedy nebudou mít na veřejné finance pozitivní vliv. Výběr daně z příjmů poklesne, výběr DPH sice vzroste, avšak ne na požadovanou úroveň (nepokryje náklady důchodové reformy, jak bylo požadováno). Jediné rozpočty, které budou mít z reformy užitek, budou rozpočty zdravotních pojišťoven. To jsou ale soukromé subjekty, veřejným rozpočtům to tedy nijak nepomůže.

7 Závěr

Oficiálním záměrem navrhovatelů daňové reformy je nastavit spravedlivé a rovné podmínky pro všechny poplatníky. Zdanění má být přesunuto směrem od daní přímých k daním nepřímým. V roce 2014 dojde podle příslušných návrhů ke zvýšení výběru daně z přidané hodnoty o 16,3 mld. Kč, naopak v důsledku změn v oblasti daní z příjmů klesnou výnosy o 13,6 mld. Kč. Přesun by se tedy teoreticky měl povést.

Nejvíce zatíženou skupinou však budou domácnosti s nejnižšími příjmy. Tyto domácnosti mají vyšší podíl výdajů na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně, poroste jim tedy větší část výdajů, než ostatním domácnostem. Zvýšení slevy na poplatníka se v tomto typu domácností nemůže projevit vzhledem k tomu, že je lze uplatnit maximálně do výše předepsané daně (tyto domácnosti jsou už nyní ve stavu, kdy vzhledem k tomu nemohou využívat všech slev, na které mají nárok). V domácnosti se však promítne růst daňového zvýhodnění na vyživované dítě. V letech 2012 – 2013 se přechodně zvýší díky tomu příjmy v domácnosti, přičemž tento nárůst dokonce převýší růst výdajů. Od roku 2014, kdy vstoupí v platnost změny v oblasti daní z příjmů, vzrostou výdaje domácnosti ročně o 2 637 Kč ročně. Tento typ domácnosti bude ve výsledku ovlivněn nejvíce. Nejméně budou zatíženy domácnosti z kategorie 10% domácností s nejvyššími příjmy.

Analýza rozpočtu reálných domácností ukázala, že nejvíce ze zkoumaných subjektů bude ovlivněna jednočlenná domácnost s příjmy zhruba na úrovni průměrné mzdy. V této domácnosti nastává zajímavý jev, kdy sice domácnost odvede do veřejných rozpočtů o 7 342 Kč méně, na druhou stranu se ale její příjmy sníží o 8 930 Kč díky zrušení daňové výjimky pro stravenky.

Pro veřejné rozpočty nebudou mít navrhované změny pozitivní vliv. Mírně sice vzroste (v roce 2012 o 22,4 mld. Kč, v roce 2013 o 16 mld. Kč) výběr daně z přidané hodnoty, výběr daní z příjmů ale klesne o (13,6 mld. Kč.)

Od návrhů těchto změn již uběhlo několik měsíců a mnoho se toho změnilo. Návrh zákona o dani z přidané hodnoty byl přijat ve znění, jaké je uvažováno v této práci. V současné době se ale opět diskutuje nad jeho změnou. Navrhovatelé reformy totiž

došli k závěru, že tyto změny pro ozdravení veřejných financí nestačí (ke stejnému závěru dospěla i tato práce). Navrhovány jsou tedy ještě vyšší sazby (kolem 19 %). Návrhy se však mění velice často a v současné době není jisté, který bude nakonec platit.

Také návrh, který v sobě zahrnuje reformu daní z příjmů, byl nakonec schválen. Bylo z něj však odstraněno ustanovení o zrušení daňového zvýhodnění stravenek. Situace v domácnosti č. 3 tedy reálně nenastane. Domácnost č. 1 díky tomu přijde o svůj výnos z daňových změn a ročně jí vzrostou náklady o 2988 Kč. Domácnost č. 2 nebude změnou nijak ovlivněna.

Seznam grafů

Graf 1: Výběr daně z příjmů fyzických osob v letech 2004 - 2010	17
Graf 2: Vývoj výběru DPPO v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč).....	18
Graf 3: Vývoj výběru daně z nemovitosti v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč).....	22
Graf 4: Vývoj příjmů z DPH v ČR v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč).....	28
Graf 5 Podíl jednotlivých daní na celkovém výběru daně v roce 2010 (v %)	33
Graf 6: Vývoj salda důchodového účtu v ČR v letech 2004 – 2010 (v mil. Kč)	37

Seznam tabulek

Tabulka 1: Změny ve výběru DPFO v letech 2004 – 2010 (řetězové indexy)	17
Tabulka 2: Vývoj výběru DPPO v letech 2004 – 2010 (řetězové indexy)	19
Tabulka 3: Změny ve výběru DPH v letech 2004 (řetězové indexy)	29
Tabulka 4: Vývoj inflace v letech 2005 – 2010 (v %)	29
Tabulka 5: Výběr jednotlivých druhů daní do veřejných rozpočtů v letech 2004 – 2010 (v mld. Kč)	32
Tabulka 6: Příjmy a výdaje důchodového pojištění v letech 2004 – 2010 (v milionech Kč).....	36
Tabulka 7: Vývoj státního dluhu v letech 2007 – 2011 (v mld. Kč).....	38
Tabulka 8 Podíl výdajů na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně v domácnostech s různou výší příjmů.....	45
Tabulka 9 Změna ve výdajích na výrobky a služby podléhající snížené sazbě daně v domácnostech s různou výší příjmů	45
Tabulka 10: Změny ve výdajích domácnosti s nejnižšími příjmy v letech 2012 a 2013 (v Kč, za 1 člena domácnosti) – vliv v roce 2012.....	46
Tabulka 11: Změny ve výdajích domácnosti s nejnižšími příjmy v letech 2012 a 2013 (v Kč, za 1 člena domácnosti) – vliv v roce 2013.....	47
Tabulka 12: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s průměrnými příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2012	48
Tabulka 13: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s průměrnými příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2013	49
Tabulka 14 Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s nejvyššími příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2012	51

Tabulka 15: Změny ve výdajích způsobené změnami v sazbách DPH v domácnostech s nejvyššími příjmy (v Kč, na 1 člena) – vliv roku 2013	51
Tabulka 16: Průměrná měsíční vydání domácnosti č. 1.....	54
Tabulka 17: Změny v rozpočtu domácnosti č. 1 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv rok 2012	55
Tabulka 18: Výpočet čisté mzdy v letech 2011 a 2012.....	56
Tabulka 19: Změny v rozpočtu domácnosti č. 1 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013	57
Tabulka 20: Průměrná měsíční vydání domácnosti 2	59
Tabulka 21: Změny v rozpočtu domácnosti č. 2 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2012	60
Tabulka 22: Změny v rozpočtu domácnosti č. 2 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013	61
Tabulka 23 Příjmy domácnosti v letech 2011 a 2012.....	63
Tabulka 23: Změny v rozpočtu domácnosti č. 3 vyvolané změnami v sazbách DPH – vliv roku 2013	63
Tabulka 25 Výpočet čisté mzdy a celkových ročních příjmů domácnosti v letech 2011 a 2014	64

Seznam obrázků

Obrázek 1 Lafferova křivka	12
Obrázek 2 Příjem z daně při zavedení specifické spotřební daně	13
Obrázek 3 Ztráta mrtvé váhy při zavedení specifické spotřební daně	13

Zdroje:

Literatura:

DAVID, W. Pearce. *Macmillanův slovník moderní ekonomie*. 4. vydání. Praha: Victoria Publishing, a.s., 1992, ISBN 80-856605-42-2

HINDLS, Richard, a kol. *Statistika pro ekonomy*. Praha: Professional Publishing, 2007. ISBN 978-80-86946-43-6

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie – úvod do problematiky*. 1. vydání. Praha: ASPI, 2005, ISBN 80-7357-092-0

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 5. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, ISBN 978-80-7357-574-8

KUBÁTOVÁ, Květa, VÍTEK, Leoš. *Daňová politika. Teorie a praxe*. 1. vydání. Praha: CODEX Bohemia s.r.o, 1997, ISBN 80-85963-23-X

MANKIW, N. Gregory. *Zásady ekonomie*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing, 2000, ISBN 80-7169-891-1

PAVLÁSEK, Vlastimil, HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. 1. vydání, Plzeň: NAVA, 2010, ISBN 978-80-7211-360-6

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008, ISBN 978-80-7357-358-4

SOJKA, Milan. *KDO BYL KDO světoví a čeští ekonomové*. 1. vydání. Praha: Libri, s.r.o., 2002, ISBN 80-7277-055-1

ŠIROKÝ, Jan. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2003, ISBN 80-7179413-9

VOLEJNÍKOVÁ, Jolana: *Moderní kompendium ekonomických teorií od antických zdrojů až po 3. tisíciletí*. Praha: Profess Consulting, s.r.o. 2005, ISBN 80-7259-020-0

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické a darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení některých daní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 16/1993 Sb., o silniční dani, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 353/2003, o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

Český statistický úřad, [online] Praha: Český statistický úřad, 2012 [cit. 23. 9. 2011].
Dostupné z <http://www.czso.cz/>

Český statistický úřad: *Populační prognóza ČR do r. 2050* [online] Praha: 2004
[cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4024-04>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2004* [online] Praha: Český statistický úřad, 205 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné
z http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/publ/10n1-04-_2004

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2005* [online] Praha: Český statistický úřad, 2006 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné
z <http://www.czso.cz/csu/2005edicniplan.nsf/publ/10n1-05-2005>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2006* [online] Praha: Český statistický úřad, 2007 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné
z http://www.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/publ/0001-06-_2006

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2007* [online] Praha: Český statistický úřad, 2008 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné
z <http://www.czso.cz/csu/2007edicniplan.nsf/publ/0001-07-2007>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2008* [online] Praha: Český statistický úřad, 2009 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/publ/0001-08>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2009* [online] Praha: Český statistický úřad, 2010 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/0001-09>

Český statistický úřad: *Statistická ročenka České republiky 2010* [online] Praha: Český statistický úřad, 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/publ/0001-10->

Český statistický úřad: *Vydání a spotřeba domácností statistiky rodinných účtů za rok 2010 – domácnosti podle postavení a věku osoby v čele, podle velikosti obce, příjmová pásma*. [online] Praha: Český statistický úřad, 2011, [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/p/3001-11>

DUŠEK, Libor, JANSKÝ, Petr: *Jak by sjednocení dph na 17,5 % dopadlo na domácnosti a veřejné rozpočty* [online], Praha: Národohospodářský ústav ČR, [cit. 30. 4. 2012], Dostupné z http://idea.cerge-ei.cz/documents/iphp_201102.pdf

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2004* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2005 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2004

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2005* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2006 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2005

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2006* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2007 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2006

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2007* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2008 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné

z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2007

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2008* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2009 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2008

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2009* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2010 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2009

Ministerstvo financí České republiky. *Státní závěrečný účet za rok 2010* [online] Praha: Ministerstvo financí České republiky, 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet.html?year=2010

Studie PwC a Světové banky: *Jak se platí daně* [online] 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.pwc.com/payingtaxes>

377 Vládní návrh na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb, o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony [online] 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=377&CT1=0>

473 Vládní návrh na vydání zákona o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů. [online] 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=6&CT=473&CT1=0>

Vláda ČR: *Daňová reforma* [online] 2011 [cit. 30. 4. 2012] Dostupné z <http://www.icv.vlada.cz/cz/danova-reforma/>

Seznam příloh

Příloha A	79
Příloha B	81
Příloha C:	89

Příloha A

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Tab. 6a Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu - decily

Households by level of net money income per person - deciles

Složení domácností, přehled příjmů a vydání - průměry na osobu v Kč za rok

Household composition, incomes and expenditures - annual averages per capita in CZK

	Domácnosti celkem	Domácnosti podle čistého				
		Households by net				
	Households, total	Nejnižších Lowest 10 %	Druhých Second 10 %	Třetích Third 10 %	Čtvrtých Fourth 10 %	Pátých Fifth 10 %
Počet domácností - vážený - ve výběru	2 840	285	284	284	283	284
Průměrný počet na domácnost: členů	2 840	328	288	250	229	243
pracujících	2,26	3,29	2,90	2,44	2,13	2,08
nezaopatřených dětí	1,01	0,99	1,03	0,74	0,60	0,70
nepracujících důchodců	0,57	1,57	1,12	0,70	0,46	0,43
ostatních osob	0,52	0,09	0,46	0,86	0,98	0,87
spotřebních jednotek (OECD)	0,16	0,64	0,29	0,14	0,09	0,08
spotřebních jednotek (EU)	1,82	2,41	2,18	1,91	1,74	1,71
	1,56	1,95	1,80	1,63	1,52	1,49
HRUBÉ PENĚŽNÍ PŘÍJMY CELKEM	164 047	77 862	109 392	124 720	133 053	145 290
ČISTÉ PENĚŽNÍ PŘÍJMY CELKEM	145 437	73 718	100 572	114 552	123 836	133 061
Příjmy ze závislé činnosti	82 598	39 061	56 916	56 082	48 889	59 672
Příjmy z podnikání	12 824	12 380	11 193	6 631	9 296	8 013
Sociální příjmy	40 407	17 322	26 815	46 851	60 795	60 533
Důchody	33 306	4 816	16 779	41 149	56 784	55 917
Dávky nemocenského pojištění a náhrady mzdy při pracovní neschopnosti	1 688	1 082	1 384	932	1 154	1 363
Hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání	588	963	879	354	296	404
Dávky státní sociální podpory	3 868	9 269	6 594	3 966	2 290	2 126
Jiné sociální příjmy	958	1 191	1 179	450	270	722
Ostatní příjmy	9 608	4 954	5 648	4 987	4 857	4 843
z toho: prodej nemovitostí, movitých věcí	2 327	186	435	160	175	116
dary od příbuzných	3 100	1 787	2 158	1 666	2 043	2 098
HORNÍ HRANICE ČISTÝCH PENĚŽNÍCH PŘÍJMŮ	x	91 335	109 008	119 356	128 520	137 737
HRUBÁ PENĚŽNÍ VYDÁNÍ CELKEM	148 629	76 128	100 810	119 134	127 544	129 785
Daň z příjmů	8 002	-265	1 934	3 284	3 253	4 774
Zdravotní a sociální pojištění	10 608	4 409	6 886	6 885	5 964	7 456
ČISTÁ PENĚŽNÍ VYDÁNÍ CELKEM	130 019	71 985	91 990	108 965	118 327	117 555
<i>podle účelu použití:</i>						
A. Spotřební vydání	116 244	69 760	87 585	99 754	104 583	109 390
B. Vydání neklasifikovaná jako spotřební	13 774	2 225	4 404	9 211	13 744	8 165
<i>podle druhu vydání:</i>						
Potraviny, nápoje, veřejné stravování	28 807	19 574	23 260	26 901	27 892	29 227
Průmyslové zboží	37 408	19 477	28 330	31 845	32 617	31 923
Služby	45 211	27 053	31 484	37 852	43 960	42 030
Platby a jiná vydání	18 592	5 881	8 915	12 368	13 858	14 375
NATURÁLNÍ PŘÍJMY	7 199	6 588	6 336	6 090	5 835	6 111
NATURÁLNÍ VYDÁNÍ	6 293	1 787	3 011	4 067	5 413	5 968
BILANČNÍ POLOŽKY						
Saldo vybraných úspor a vkladů	-12 209	1 736	-3 108	-4 554	-6 325	-11 028
Saldo přijatých půjček a splacených úvěrů	-2 543	-3 006	-4 778	-589	1 425	-4 015

peněžního příjmu na osobu					
money income per person					
Šestých Sixth 10 %	Sedmých Seventh 10 %	Osmých Eighth 10 %	Devátých Ninth 10 %	Nejvyšších Highest 10 %	
284	284	284	284	284	Households - weighted
255	284	307	328	330	in sample
Per household averages:					
2,13	2,10	1,95	1,95	1,66	Members
0,80	1,06	1,25	1,51	1,43	working persons
0,43	0,42	0,27	0,21	0,13	dependent children
0,80	0,52	0,39	0,18	0,08	non-working pensioners
0,10	0,10	0,04	0,05	0,02	other members
1,75	1,72	1,64	1,65	1,45	Equivalencies (OECD scale)
1,52	1,50	1,45	1,46	1,32	Equivalencies (EU scale)
158 434	179 623	210 832	256 851	375 855	GROSS MONEY INCOME, TOTAL
143 705	158 953	182 028	216 504	313 990	NET MONEY INCOME, TOTAL
66 420	89 664	118 471	151 620	213 760	Income from employment
12 993	14 271	12 508	22 831	22 779	Income from self-employment
59 152	46 872	40 363	31 207	27 776	Social income
53 043	40 950	34 382	24 194	23 230	Pensions
1 135	2 080	2 602	3 546	2 574	Sickness benefits and wage compensations during sickness
269	831	380	574	650	Unemployment benefits
2 705	2 585	1 962	1 601	446	State social support benefits
2 000	425	1 036	1 292	876	Other social income
5 140	8 146	10 686	10 846	49 674	Other income
770	529	913	1 537	25 574	including: income from sale of (im)movables
1 672	2 632	4 888	3 988	11 381	gifts from relatives
149 986	170 065	196 112	244 980	x	UPPER LIMIT OF NET MONEY INCOME
143 392	157 807	183 253	236 004	322 423	GROSS MONEY EXPENDITURE, TOTAL
6 227	9 086	13 226	19 990	32 842	Income tax
8 502	11 584	15 578	20 357	29 024	Health and social insurance
128 662	137 136	154 449	195 657	260 557	NET MONEY EXPENDITURE, TOTAL
by purpose:					
117 441	127 909	143 120	160 879	206 347	A. Consumption expenditure
11 221	9 228	11 329	34 778	54 211	B. Non-consumption expenditure
by type of expenditure:					
29 989	31 216	33 405	36 511	41 292	Food, beverages, public catering
36 640	39 533	45 873	55 079	77 787	Other consumer goods
45 034	50 110	55 665	62 491	83 228	Services
16 998	16 276	19 506	41 576	58 251	Payments and other expenditure
6 974	7 275	8 335	7 562	13 115	INCOME IN KIND
7 503	6 929	8 261	10 358	16 359	EXPENDITURE IN KIND
BALANCE ITEMS					
-12 569	-15 878	-19 244	-20 932	-52 611	Balance of deposits withdrawn and deposits made
-1 552	-5 324	-7 528	822	328	Balance of loans received and credits repayed

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
HOUSEHOLD BUDGET SURVEYTab. 6c Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu - decily
Households by level of net money income per person - decilesSkupiny peněžních vydání - průměry na osobu v Kč za rok, struktura v %
Money expenditure groups - annual averages per capita in CZK, structure (%)

	Domácnosti celkem	Domácnosti podle čistého				
		Households by net				
	Households, total	Nejnižších Lowest 10 %	Druhých Second 10 %	Třetích Third 10 %	Čtvrtých Fourth 10 %	Pátých Fifth 10 %
ČISTÁ PENĚŽNÍ VYDÁNÍ CELKEM	130 019	71 985	91 990	108 965	118 327	117 555
A. SPOTŘEBNÍ VYDÁNÍ (CZ-COICOP)	116 244	69 760	87 585	99 754	104 583	109 390
01 POTRAVINY A NEALKOHOLICKÉ NÁPOJE	22 484	16 050	18 852	21 845	22 468	23 769
01.1 Potraviny	20 342	14 553	17 056	19 781	20 452	21 521
01.1.1 Pekárenské výrobky, obiloviny	3 593	2 879	3 195	3 470	3 553	3 732
01.1.2 Maso	5 604	3 880	4 491	5 495	5 600	5 905
01.1.3 Ryby	610	384	448	675	600	674
01.1.4 Mléko, sýry, vejce	4 011	3 134	3 568	3 845	3 899	4 091
01.1.5 Oleje a tuky	973	680	815	1 025	1 070	1 080
01.1.6 Ovoce	1 433	867	1 149	1 365	1 490	1 491
01.1.7 Zelenina, brambory	1 849	1 194	1 548	1 655	1 866	2 084
01.1.8 Cukr, marmeláda, med, čokoláda, cukrovinky a cukrářské výrobky	1 473	1 013	1 163	1 471	1 589	1 551
01.1.9 Potravinářské výrobky a přípravky	796	523	679	780	786	914
01.2 Nealkoholické nápoje	2 142	1 496	1 797	2 064	2 016	2 248
01.2.1 Káva, čaj, kakao	873	566	707	817	845	921
01.2.2 Minerální vody, nealko nápoje a šňavy	1 270	931	1 090	1 247	1 171	1 328
02 ALKOHOLICKÉ NÁPOJE, TABÁK	3 237	1 752	2 352	2 620	2 778	2 921
02.1 Alkoholické nápoje	1 628	757	1 041	1 418	1 630	1 590
02.1.1 Lihoviny	381	151	251	362	376	380
02.1.2 Víno	518	239	326	398	432	469
02.1.3 Pivo	730	368	464	658	822	741
02.2 Tabák	1 609	995	1 311	1 202	1 149	1 331
03 ODÍVÁNÍ A OBUV	5 805	3 541	4 475	5 000	4 715	5 242
03.1 Odívání	4 383	2 537	3 262	3 663	3 495	3 846
03.1.1 Oděvní materiály	14	9	11	9	8	12
03.1.2 Oděvy	4 043	2 350	3 014	3 378	3 207	3 517
03.1.3 Oděvní doplňky a textilní galanterie	287	165	221	250	238	284
03.1.4 Čištění, opravy a půjčování oděvů	39	14	16	26	42	33
03.2 Obuv (vč. oprav a půjčování)	1 421	1 004	1 213	1 336	1 219	1 396
03.2.1 Obuv	1 385	988	1 192	1 301	1 179	1 359
03.2.2 Opravy a půjčování obuvi	36	16	21	35	40	36
04 BYDLENÍ, VODA, ENERGIE, PALIVA	25 194	16 257	17 699	21 987	24 871	26 231
04.1 Nájemné z bytu	6 316	4 261	3 727	5 165	5 857	6 129
04.3 Běžná údržba a drobné opravy bytu	2 487	992	1 307	1 859	2 301	2 718
04.4 Dodávka vody a jiné služby související s bydlením	2 507	1 874	1 907	2 348	2 448	2 533
04.4.1 Vodné a stočné	1 654	1 212	1 234	1 610	1 630	1 645
04.4.2 Sběr pevných odpadů	459	392	426	413	463	478
04.4.4 Další služby související s bydlením	394	270	248	325	355	410

peněžního příjmu na osobu					
money income per person					
Šestých Sixth 10 %	Sedmých Seventh 10 %	Osmých Eighth 10 %	Devátých Ninth 10 %	Nejvyšších Highest 10 %	
128 662	137 136	154 449	195 657	260 557	NET MONEY EXPENDITURE, TOTAL
117 441	127 909	143 120	160 879	206 347	A. CONSUMPTION EXPENDITURE
23 753	23 783	25 595	26 910	28 842	01 FOOD AND NON-ALCOHOLIC BEVERAGES
21 530	21 547	23 152	24 221	25 884	01.1 Food
3 859	3 745	3 856	4 097	4 333	01.1.1 Bread and cereals
6 110	5 966	6 567	6 983	6 908	01.1.2 Meat
618	664	725	731	825	01.1.3 Fish
4 085	4 187	4 514	4 614	5 196	01.1.4 Milk, cheese and eggs
1 056	1 017	1 052	1 077	1 120	01.1.5 Oils and fats
1 464	1 526	1 700	1 757	2 153	01.1.6 Fruit
1 916	1 997	2 188	2 353	2 377	01.1.7 Vegetables
1 542	1 619	1 612	1 687	2 002	01.1.8 Sugar, jam, honey, chocolate and confectionery
880	826	939	922	969	01.1.9 Food products and preparations, flavourings
2 223	2 236	2 443	2 689	2 958	01.2 Non-alcoholic beverages
927	906	1 018	1 129	1 246	01.2.1 Coffee, tea and cocoa
1 296	1 330	1 424	1 560	1 713	01.2.2 Mineral water, soft drinks and juices
3 488	3 561	4 157	5 374	5 299	02 ALCOHOLIC BEVERAGES, TOBACCO
1 779	1 805	2 106	2 415	2 840	02.1 Alcoholic beverages
430	408	480	552	681	02.1.1 Spirits
477	573	699	849	1 135	02.1.2 Wine
871	824	927	1 015	1 024	02.1.3 Beer
1 710	1 756	2 051	2 959	2 459	02.2 Tobacco
5 673	6 404	6 968	8 271	11 073	03 CLOTHING AND FOOTWEAR
4 346	4 873	5 402	6 483	8 655	03.1 Clothing
12	26	10	20	35	03.1.1 Clothing materials
4 014	4 478	5 019	5 995	7 970	03.1.2 Garments
278	324	320	402	556	03.1.3 Other articles of clothing and clothing accessories
41	46	53	65	95	03.1.4 Cleaning, repair and hire of clothing
1 327	1 530	1 565	1 788	2 418	03.2 Footwear
1 293	1 476	1 527	1 741	2 351	03.2.1 Shoes and other footwear
34	55	38	46	67	03.2.2 Repair and hire of footwear
26 396	28 248	31 502	32 490	38 501	04 HOUSING, WATER, ELECTRICITY, GAS AND OTHER FUELS
5 765	7 258	8 258	8 666	11 921	04.1 Actual rentals for housing
2 711	2 786	3 516	3 909	4 851	04.3 Maintenance and repair of the dwelling
2 640	2 700	3 023	2 911	3 589	04.4 Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling
1 714	1 797	2 072	1 949	2 275	04.4.1 Water supply and sewage collection
466	473	505	497	560	04.4.2 Refuse collection
461	431	446	465	755	04.4.4 Other services relating to the dwelling n.e.c.

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Tab. 6c Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu - decily
Households by level of net money income per person - deciles

Skupiny peněžních vydání - průměry na osobu v Kč za rok, struktura v %

Money expenditure groups - annual averages per capita in CZK, structure (%)

	Domácnosti celkem Households, total	Domácnosti podle čistého Households by net				
		Nejnižších Lowest 10 %	Druhých Second 10 %	Třetích Third 10 %	Čtvrtých Fourth 10 %	Pátých Fifth 10 %
04.5 Elektrická a tepelná energie, plyn, paliva	13 884	9 129	10 758	12 616	14 266	14 850
04.5.1 Elektrická energie	6 077	4 280	4 982	5 683	6 115	6 375
04.5.2 Plynná paliva	3 948	1 987	3 066	3 666	4 212	4 222
04.5.3 Kapalná paliva	3	2	3	2	3	11
04.5.4 Tuhá paliva	677	426	625	662	848	720
04.5.5 Teplo a teplá voda	3 179	2 435	2 082	2 604	3 089	3 522
05 BYTOVÉ VYBAVENÍ, ZAŘÍZENÍ DOMÁCNOSTI; OPRAVY	7 265	3 294	4 916	6 159	6 251	6 600
05.1 Nábytek, bytové zařízení a výzdoba, koberce a ostatní podlahové krytiny	2 533	902	1 489	1 873	1 856	1 939
05.2 Bytový textil	579	274	409	457	556	612
05.3 Přístroje a spotřebiče pro domácnost	1 528	718	1 015	1 543	1 371	1 422
05.4 Nádoby a kuchyňské potřeby	522	240	319	426	480	485
05.5 Výrobky pro dům a zahradu	633	219	456	543	586	605
05.6 Zboží a služby pro běžnou údržbu domácnosti	1 471	940	1 227	1 317	1 402	1 537
06 ZDRAVÍ	3 165	1 392	2 212	3 049	3 272	3 287
06.1 Léčiva a zdravotnické prostředky	2 243	1 025	1 717	2 264	2 458	2 309
06.2 Ambulantní zdravotní péče	731	310	400	606	640	811
06.3 Ústavní zdravotní péče	191	57	96	178	175	167
07 DOPRAVA	12 409	6 662	9 860	9 547	9 564	9 386
07.1 Nákup osobních dopravních prostředků	3 384	1 498	2 784	1 952	1 842	1 705
07.1.1 Automobily	3 138	1 412	2 597	1 778	1 628	1 500
07.1.2 Motocykly	59	0	5	0	0	22
07.1.3 Jízdní kola	188	86	181	173	214	183
07.2 Provoz osobních dopravních prostředků	7 325	3 851	5 813	6 186	6 356	6 209
07.2.1 Náhradní díly a příslušenství pro osobní dopravní prostředky	665	245	456	611	611	507
07.2.2 Pohonné hmoty a oleje	5 192	3 169	4 303	4 294	4 421	4 563
07.2.3 Údržba a opravy osobních dopravních prostředků	1 034	288	703	905	921	811
07.2.4 Ostatní služby týkající se prostředků osobní dopravy	434	149	351	376	403	328
07.3 Dopravní služby	1 699	1 313	1 263	1 409	1 366	1 471
z toho:						
07.3.1 Kolejová osobní doprava	310	244	259	262	308	241
07.3.2 Silniční osobní doprava	749	734	587	622	649	672
08 POŠTY A TELEKOMUNIKACE	5 322	3 580	4 362	4 667	4 603	5 376
08.1 Poštovní služby	99	46	54	95	114	90
08.2 Telefonní a telefaxové přístroje	252	144	208	268	223	259

ROK 2010

peněžního příjmu na osobu					
money income per person					
Sestých Sixth 10 %	Sedmých Seventh 10 %	Osmých Eighth 10 %	Devátých Ninth 10 %	Nejvyšších Highest 10 %	
15 280	15 504	16 705	17 005	18 139	04.5 Electricity, gas and other fuels
6 535	6 634	7 338	7 226	7 593	04.5.1 Electricity
4 420	4 373	4 785	5 541	5 116	04.5.2 Gas
4	3	2	2	2	04.5.3 Liquid fuels
844	949	753	578	486	04.5.4 Solid fuels
3 477	3 544	3 826	3 658	4 943	04.5.5 Heat energy
7 293	8 425	8 936	10 200	16 134	05 FURNISHINGS, HOUSEHOLD EQUIPMENT AND ROUTINE HOUSEHOLD MAINTENANCE
2 411	2 818	3 129	4 100	7 442	05.1 Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings
652	614	697	791	1 123	05.2 Household textiles
1 341	2 247	1 702	1 872	3 069	05.3 Household appliances
589	529	678	778	1 105	05.4 Glassware, tableware and household utensils
713	641	989	810	1 255	05.5 Tools and equipment for house and garden
1 588	1 575	1 741	1 849	2 141	05.6 Goods and services for routine household maintenance
3 481	3 690	3 539	4 428	5 246	06 HEALTH
2 545	2 554	2 519	2 962	3 240	06.1 Medical products, appliances and equipment
737	960	763	1 150	1 527	06.2 Outpatient services
200	176	257	316	479	06.3 Hospital services
10 954	10 991	17 072	19 332	30 017	07 TRANSPORT
2 195	1 488	5 534	6 202	12 487	07.1 Purchase of vehicles
2 012	1 227	5 093	5 656	12 131	07.1.1 Motor cars
0	123	271	168	97	07.1.2 Motor cycles
183	138	171	378	259	07.1.3 Bicycles
7 190	7 734	9 241	10 910	14 393	07.2 Operation of personal transport equipment
735	716	739	1 154	1 402	07.2.1 Spare parts and accessories for personal transport equipment
4 954	5 453	6 401	7 821	9 336	07.2.2 Fuels and lubricants for personal transport equipment
1 079	1 098	1 548	1 388	2 551	07.2.3 Maintenance and repair of personal transport equipment
422	467	553	547	1 104	07.2.4 Other services in respect of personal transport equipment
1 568	1 769	2 297	2 220	3 137	07.3 Transport services
314	301	329	423	544	including:
681	778	1 020	962	958	07.3.1 Passenger transport by rail
					07.3.2 Passenger transport by road
5 154	5 886	6 543	7 288	8 035	08 COMMUNICATION
129	118	99	145	163	08.1 Postal services
274	245	294	316	409	08.2 Telephone and telefax equipment

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Tab. 6c Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu - decily
Households by level of net money income per person - deciles

Skupiny peněžních vydání - průměry na osobu v Kč za rok, struktura v %
Money expenditure groups - annual averages per capita in CZK, structure (%)

	Domácnosti celkem Households, total	Domácnosti podle čistého Households by net				
		Nejnižších Lowest 10 %	Druhých Second 10 %	Třetích Third 10 %	Čtvrtých Fourth 10 %	Pátých Fifth 10 %
		08.3 Telefonické a telefaxové služby	4 971	3 390	4 100	4 305
Služby pevných a bezdrátových telefonních a faxových zařízení	518	220	317	549	556	760
Provoz mobilního telefonu	3 248	2 251	2 815	2 898	2 806	3 145
Služby internetového spojení	1 205	919	968	858	904	1 122
09 REKREACE A KULTURA	11 823	5 866	8 911	9 622	10 373	10 316
09.1 Zařízení a vybavení audiovizuální, fotografická a pro zpracování dat	1 839	813	1 345	1 427	1 861	1 488
09.2 Další výrobky dlouhodobé spotřeby pro rekreaci a kulturu	110	33	128	56	59	79
09.3 Ostatní výrobky pro rekreaci a kulturu; květiny a zahrady, domácí zvířata	2 953	1 612	2 591	2 368	2 360	2 615
09.4 Rekreační a kulturní služby	2 994	1 720	2 275	2 470	2 717	2 809
09.4.1 Rekreační a sportovní služby	813	457	808	687	561	762
09.4.2 Kulturní služby	2 029	1 235	1 396	1 686	1 943	1 916
09.4.3 Herny a loterie	152	27	71	97	212	132
09.5 Noviny, knihy, papírenské zboží	1 362	766	989	1 285	1 288	1 348
09.6 Dovolená s komplexními službami	2 565	923	1 584	2 016	2 088	1 976
10 VZDĚLÁVÁNÍ	791	598	681	659	657	498
10.1 Předškolní a základní vzdělávání	119	181	195	138	101	85
10.2 Střední vzdělávání	84	55	82	55	96	122
10.3 Pomaturitní nástavbové vzdělávání	9	14	1	18	0	22
10.4 Vyšší a vysokoškolské vzdělávání	270	113	95	125	235	46
10.5 Vzdělávání nedefinované podle úrovně	309	235	308	323	225	223
11 STRAVOVÁNÍ A UBYTOVÁNÍ	5 823	3 746	4 405	4 695	4 938	4 774
11.1 Stravovací služby	4 857	3 062	3 627	3 841	3 941	4 016
11.1.1 Restaurace, kavárny a podobná zařízení veřejného stravování	3 418	1 522	1 954	2 307	2 673	2 826
11.1.2 Jídelny	1 438	1 541	1 673	1 534	1 269	1 189
11.2 Ubytovací služby	966	684	778	854	997	758
12 OSTATNÍ ZBOŽÍ A SLUŽBY	12 927	7 023	8 860	9 905	10 093	10 990
12.1 Osobní péče	3 534	2 143	2 672	2 913	3 261	3 068
12.1.1 Kadeřnické salóny a zařízení osobní péče	1 018	389	542	690	940	1 024
12.1.2 Elektrické přístroje pro osobní péči	90	37	60	88	70	55
12.1.3 Ostatní předměty a výrobky pro osobní péči	2 427	1 717	2 070	2 134	2 251	1 989
12.3 Osobní potřeby a doplňky jinde neuvedené	820	384	583	658	691	693
12.4 Sociální péče	63	1	11	72	11	30

peněžního příjmu na osobu					
money income per person					
Šestých Sixth 10 %	Sedmých Seventh 10 %	Osmých Eighth 10 %	Devátých Ninth 10 %	Nejvyšších Highest 10 %	
4 751	5 523	6 150	6 827	7 463	08.3 Telephone and telefax services
610	673	516	545	716	Fixed phone and telefax services
3 062	3 427	4 046	4 557	4 736	Mobile phone operation
1 078	1 423	1 588	1 725	2 011	Internet provider services
12 211	13 782	14 654	17 064	23 304	09 RECREATION AND CULTURE
1 891	2 245	2 011	2 671	4 009	09.1 Audio-visual, photographic and information processing equipment
121	116	119	218	250	09.2 Other major durables for recreation and culture
2 946	3 163	3 490	4 339	5 787	09.3 Other recreational items and equipment; gardens and pets
3 207	3 572	3 606	3 901	5 360	09.4 Recreational and cultural services
816	916	958	987	1 599	09.4.1 Recreational and sporting services
2 220	2 424	2 411	2 672	3 517	09.4.2 Cultural services
171	231	237	242	245	09.4.3 Games of chance
1 499	1 641	1 601	1 721	2 200	09.5 Newspapers, books and stationery
2 548	3 045	3 827	4 214	5 698	09.6 Package holidays
635	877	631	1 024	2 113	10 EDUCATION
86	156	35	70	52	10.1 Pre-primary and primary education
84	135	56	91	93	10.2 Secondary education
22	0	5	0	0	10.3 Post-secondary non-tertiary education
145	271	247	381	1 487	10.4 Tertiary education
298	315	289	482	480	10.5 Education not definable by level
5 481	7 007	6 745	8 439	11 335	11 RESTAURANTS AND HOTELS
4 546	5 792	5 748	7 272	9 632	11.1 Catering services
3 199	4 332	4 423	5 891	8 127	11.1.1 Restaurants, cafes and the like
1 347	1 460	1 325	1 381	1 505	11.1.2 Canteens
934	1 216	997	1 167	1 703	11.2 Accommodation services
12 922	15 255	16 779	20 060	26 447	12 MISCELLANEOUS GOODS AND SERVICES
3 535	3 784	4 583	4 998	6 394	12.1 Personal care
1 047	1 139	1 402	1 652	2 289	12.1.1 Hairdressing salons and personal grooming establishments
122	93	110	199	122	12.1.2 Electric appliances for personal care
2 366	2 552	3 071	3 148	3 982	12.1.3 Other appliances, articles and products for personal care
850	964	1 011	1 164	1 825	12.3 Personal effects n.e.c.
51	255	183	62	1	12.4 Social protection

STATISTIKA RODINNÝCH ÚČTŮ
HOUSEHOLD BUDGET SURVEY

Tab. 6c Domácnosti podle čistého peněžního příjmu na osobu - decily
Households by level of net money income per person - deciles

Skupiny peněžních vydání - průměry na osobu v Kč za rok, struktura v %
Money expenditure groups - annual averages per capita in CZK, structure (%)

	Domácnosti celkem Households, total	Domácnosti podle čistého příjmu Households by net income				
		Nejnižších Lowest 10 %	Druhých Second 10 %	Třetích Third 10 %	Čtvrtých Fourth 10 %	Pátých Fifth 10 %
		12.5 Pojištění	7 417	3 923	4 863	5 399
z toho:						
12.5.1 Životní pojištění	5 243	2 773	3 303	3 561	3 433	4 182
12.5.2 Pojištění související s bydlením	522	219	306	466	479	581
12.5.4 Pojištění související s dopravou	1 173	573	786	970	983	1 016
12.6 Finanční služby jinde neuvedené	706	460	578	574	550	627
12.7 Ostatní služby jinde neuvedené	386	113	154	289	290	388
B. VYDÁNÍ NEKLASIFIKOVANÁ JAKO SPOTŘEBNÍ	13 774	2 225	4 404	9 211	13 744	8 165
Pořízení a rekonstrukce domu, bytu	8 842	981	2 256	6 039	8 018	2 475
Výrobky pro výstavbu, rekonstrukci domu, bytu	1 428	180	519	1 902	1 943	711
Práce na výstavbě, rekonstrukci domu, bytu	2 551	717	893	1 286	4 345	424
Koupě nemovitostí	4 863	83	844	2 851	1 730	1 341
Vydání jinde neuvedená	4 932	1 244	2 148	3 172	5 726	5 690
z toho:						
Hospodářské a péstitelské potřeby, služby pro osobní hospodářství	265	76	178	284	317	314
Daň z nemovitostí, dědická aj.	339	179	210	232	375	329
Dary příbuzným	3 505	485	1 412	2 274	4 406	4 539
Struktura vydání v %:						
SPOTŘEBNÍ VYDÁNÍ (CZ-COICOP)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
01 Potraviny a nealkoholické nápoje	19,3	23,0	21,5	21,9	21,5	21,7
02 Alkoholické nápoje, tabák	2,8	2,5	2,7	2,6	2,7	2,7
03 Odívání a obuv	5,0	5,1	5,1	5,0	4,5	4,8
04 Bydlení, voda, energie, paliva	21,7	23,3	20,2	22,0	23,8	24,0
05 Bytové vybavení, zařízení domácnosti; opravy	6,2	4,7	5,6	6,2	6,0	6,0
06 Zdraví	2,7	2,0	2,5	3,1	3,1	3,0
07 Doprava	10,7	9,5	11,3	9,6	9,1	8,6
08 Pošty a telekomunikace	4,6	5,1	5,0	4,7	4,4	4,9
09 Rekreace a kultura	10,2	8,4	10,2	9,6	9,9	9,4
10 Vzdělávání	0,7	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5
11 Stravování a ubytování	5,0	5,4	5,0	4,7	4,7	4,4
12 Ostatní zboží a služby	11,1	10,1	10,1	9,9	9,7	10,0

peněžního příjmu na osobu					
money income per person					
Sestých Sixth 10 %	Sedmých Seventh 10 %	Osmých Eighth 10 %	Devátých Ninth 10 %	Nejvyšších Highest 10 %	
7 352	9 004	9 694	12 075	16 010	12.5 Insurance including:
5 088	6 622	6 865	8 669	12 200	12.5.1 Life insurance
594	608	669	793	866	12.5.2 Insurance connected with the dwelling
1 125	1 180	1 616	1 944	2 405	12.5.4 Insurance connected with transport
690	740	881	1 073	1 251	12.6 Financial services n.e.c.
445	507	428	688	968	12.7 Other services n.e.c.
11 221	9 228	11 329	34 778	54 211	B. NON-CONSUMPTION EXPENDITURE
4 851	3 880	5 313	27 392	42 980	Purchase and (re)construction of the dwelling
1 443	1 532	1 168	2 642	3 770	Materials and products for (re)construction of the dwelling
1 566	2 047	2 163	4 898	10 955	Services relating to (re)construction of the dwelling
1 842	300	1 981	19 853	28 255	Purchase of realties
6 371	5 348	6 016	7 385	11 231	Expenditure n.e.c. including:
521	231	309	288	272	Products and services for small farming activities
392	359	369	392	814	Real estate tax, inheritance tax etc.
4 843	4 100	4 287	4 521	7 950	Gifts to relatives
					Structure (%):
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	CONSUMPTION EXPENDITURE
20,2	18,6	17,9	16,7	14,0	01 Food and non-alcoholic beverages
3,0	2,8	2,9	3,3	2,6	02 Alcoholic beverages, tobacco
4,8	5,0	4,9	5,1	5,4	03 Clothing and footwear
22,5	22,1	22,0	20,2	18,7	04 Housing, water, electricity, gas and other fuels
6,2	6,6	6,2	6,3	7,8	05 Furnishings, household equipment and routine household maintenance
3,0	2,9	2,5	2,8	2,5	06 Health
9,3	8,6	11,9	12,0	14,5	07 Transport
4,4	4,6	4,6	4,5	3,9	08 Communication
10,4	10,8	10,2	10,6	11,3	09 Recreation and culture
0,5	0,7	0,4	0,6	1,0	10 Education
4,7	5,5	4,7	5,2	5,5	11 Restaurants and hotels
11,0	11,9	11,7	12,5	12,8	12 Miscellaneous goods and services

Zdroj: Statistika rodinných účtů 2010

Příloha C: Abstrakt

MILOTOVÁ, M. *Navrhované daňové reformy a jejich dopad na různé příjmové skupiny obyvatel*, 77 s., 2012

Klíčová slova: daň, daňová reforma, dopad daňové reform

Předložená práce je zaměřena na daňovou reformu v České Republice a její dopad. Popisuje daňový systém ČR (dle Zákonů platných v r. 2011) a představuje jednotlivé návrhy reformy platné v září roku 2011. Stěžejní částí je analýza dopadů reformy na různé příjmové skupiny obyvatel. Nejprve je analyzován vliv na nízko-, vysoko- a průměrně příjmových domácnostech dle dat o spotřebě převzatých ze Statistiky rodinných účtů 2010. Následně je demonstrován vliv na reálných domácnostech se skutečnými daty o příjmech a spotřebě. Práce se dále zabývá vlivem reformy na veřejné rozpočty ČR. Cílem práce je odpovědět na otázku, jaké příjmové skupiny budou reformou nejvíce zasaženy, a může vůbec reforma vyřešit deficity veřejných financí? Práce došla k odpovědi, že nejvíce budou ovlivněny domácnosti s nejnižšími příjmy a deficit veřejných financí také nemůže být vyřešen touto formou.

Abstract

MILOTOVÁ, M. Proposed tax reforms and their impact on different income groups, 77 s., 2012

Key words: tax, tax system, impact of the tax reform

This bachelor thesis is focused on tax reform in Czech Republic and its impacts. It describes tax system of the Czech Republic (according the laws valid during year 2011) and particular proposals of reforms (it contains proposes valid in October 2011). Main part of this work is the analysis of influences of this reform on different income groups. At first, there are analysed influences on low-income, high-income and average-income households. Informations about the consumption are assumed from the Household budget Survey 2010. This work also contains analysis of impact on real households with real informations about incomes and consumption in them. This bachelor thesis deals about impact of the reform on public sector's budgets. Target of this work is to answer the question which income group is the most influenced and could the tax reform even solve the problem of deficits in public sector budgets? The answer is: Most influenced kind of household is the low-income household and deficits of public-sector's budget won't be solved by this reform.